

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Nazwa projektu</b><br/>Ustawa o zmianie ustawy - Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw</p> <p><b>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące</b><br/>Ministerstwo Klimatu</p> <p><b>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu</b><br/>Pan Piotr Dziadzio – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Klimatu</p> <p><b>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu</b><br/>Pan Łukasz Bartuszek<br/>Główny specjalista w Departamencie Elektroenergetyki<br/>E-mail: <a href="mailto:lukasz.bartuszek@klimat.gov.pl">lukasz.bartuszek@klimat.gov.pl</a><br/>Tel: 22 695 82 65</p> | <p><b>Data sporządzenia</b><br/>26.08.2020 r.</p> <p><b>Źródło:</b></p> <p><b>Nr w wykazie prac</b><br/>UC17</p> |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## OCENA SKUTKÓW REGULACJI

### 1. Jaki problem jest rozwiązywany?

1. Obecnie brak jest przepisów krajowych niezbędnych do prawidłowego i skutecznego stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/1222 z dnia 24 lipca 2015 r. ustanawiającego wytyczne dotyczące alokacji zdolności przesyłowych i zarządzania ograniczeniami przesyłowymi (Dz. Urz. UE L 197 z 25.7.2015, str. 24). Aby przedmiotowe rozporządzenie UE mogło być skutecznie stosowane należy wprowadzić przepisy zapewniające regulatorowi narzędzia monitorowania wyznaczonych operatorów rynku energii elektrycznej oraz określające ogólne zasady głosowania w sprawie decyzji dotyczących wniosków przygotowywanych przez tych operatorów, które zostały opisane w art. 9 ust. 2 przedmiotowego rozporządzenia.

2. Zachodzi potrzeba urealnienia kosztów ponoszonych przez właścicieli pojazdów oddających energię elektryczną do sieci trakcyjnej w następstwie hamowania, odzwierciedlających rzeczywiste zużycie energii elektrycznej i korzystanie z sieci. Nieuregulowana sytuacja prawna prowadzi do różnego podejścia w tym obszarze wobec przewoźników kolejowych.

3. Zachodzi również potrzeba zwiększenia zakresu nadzoru nad warunkami świadczenia usług magazynowania co powinno przyczynić się do zwiększenia przejrzystości zasad funkcjonowania operatora systemu magazynowania. Brak takich narzędzi, na wzór innych usług świadczonych na rynku paliw gazowych, przyczynia się do niepożądanych skutków w tym sektorze a tym samym pozostawia regulatorowi jedynie możliwość sięgnięcia po drastyczniejsze środki np. w postaci cofnięcia koncesji.

4. Wpływ pracy urządzeń, instalacji i sieci energetycznych na zdrowie i życie człowieka oraz na bezpieczeństwo pracy systemu elektroenergetycznego wymaga aby powoływanie komisji kwalifikacyjnych oraz uznawanie świadectw kwalifikacyjnych zostało uregulowane w sposób gwarantujący najwyższy stopień fachowości oraz sprawne funkcjonowanie tych komisji poprzez skupione tych kompetencji w jednym organie. Ponadto, ministerstwu była wielokrotnie sygnalizowana kwestia powoływania stowarzyszenia jedynie w celu osiągania korzyści materialnych związanych ze zbieraniem opłat za przeprowadzenie egzaminu oraz wydanie świadectwa kwalifikacyjnego. Niekiedy dochodziło do nadużyć związanych z tym, że egzaminy były przeprowadzane przez niewykwalifikowane osoby co negatywnie odbijało się na jakości świadczonych usług (dopuszczanie do zawodu osób bez wymaganych kwalifikacji ani doświadczenia) oraz stwarzało zagrożenie zdrowia i życia zarówno dla elektryków jak i osób, które korzystały z ich usług.

5. Pomimo wielu lat funkcjonowania przepisów ustawy – Prawo energetyczne, które kolejno wdrażały do polskiego systemu prawnego kolejne pakiety energetyczne UE nie zostały przełamane monopole grup energetycznych na sprzedaż energii elektrycznej do odbiorców końcowych. Niejednakowa pozycja stron i nienarzucanie warunków umów przez stronę silniejszą prowadzi do hamowania rozwoju konkurencji na rynku energii elektrycznej. Kolejne dyrektywy rynkowe UE kładły i kładą co raz silniejszy nacisk na rozdzielanie działalności polegającej na dystrybucji energii elektrycznej od sprzedaży tej energii oraz na prawo odbiorcy do wyboru sprzedawcy z poszanowaniem zasady ochrony interesów odbiorców końcowych oraz równoprawnego traktowania stron umowy.

6. Notoryczne naruszanie zbiorowych interesów konsumenta energii powinno stanowić przesłankę umożliwiającą regulatorowi cofnięcie koncesji. Powyższe znajduje szczególnie silne uzasadnienie w świetle kierunku prawa UE mającego za cel równoważenie pozycji przedsiębiorcy i konsumenta energii. Pomimo wypełniania przez Prezesa UOKiK jego ustawowych obowiązków i możliwości wydania decyzji nakładającej karę pieniężną, przedsiębiorca może zaskarżyć decyzję do sądu i w dalszym ciągu dopuszczać się naruszeń. W praktyce UOKiK zdarzało się, że przedstawiciele ukaranego przedsiębiorstwa notorycznie dopuszczali się działań, które były tożsame z tymi, które stanowiły podstawę do wszczęcia postępowania o cofnięcie koncesji przeciwko takiemu przedsiębiorcy. Dlatego też, Prezes UOKiK zwracał się do Prezesa

URE o podjęcie działań mających na celu odebranie koncesji przedsiębiorcom dopuszczającym się opisanych wyżej naruszeń.

7. W świetle obowiązujących przepisów każdy podmiot, który w jakikolwiek sposób jest zobowiązany do dostaw energii elektrycznej (np. centrum handlowe) musi uzyskać status OSD ze wszystkimi wynikającymi stąd konsekwencjami. Prowadzi to do zaburzenia proporcji pomiędzy wykonywanymi zadaniami a obowiązkami wynikającymi z prawa energetycznego. Instytucja zamkniętych systemów dystrybucyjnych została również przewidziana w prawie UE - art. 28 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/72/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylającej dyrektywę 2003/54/WE. Impulsem do podjęcia analiz w zakresie zasadności wprowadzenia instytucji ZSD do ustawy - Prawo energetyczne były wyraźne sygnały zarówno po stronie OSD jak i przedsiębiorstw, których głównym przedmiotem działalności nie jest działalność energetyczna, natomiast warunki, w jakich funkcjonują niejako wymuszają uzyskanie przez nich statusu OSD.

8. Obecnie brak jest przepisów regulujących w sposób kompleksowy magazynowanie energii elektrycznej. Występujące w prawie bariery nie pozwalają na rozwój tych instalacji (np. podwójne naliczanie opłat sieciowych) pomimo ich istotnego znaczenia dla funkcjonowania i bezpieczeństwa KSE a także zapewnienia odbioru energii elektrycznej wytworzonej w instalacjach OZE bez szkody dla systemu. W oparciu o dotychczasowe doświadczenia związane z realizowanymi lub przygotowywanymi projektami wykorzystania magazynów energii elektrycznej w KSE zidentyfikowane zostały następujące bariery:

- Niespójne definicje i brak określenia magazynowania energii elektrycznej jako procesu energetycznego;
- Nieokreślony status magazynowania energii elektrycznej w kontekście taryfowania i obowiązków koncesyjnych;
- Brak przepisów określających szczegółowe wymagania techniczne i zasady przyłączenia do sieci magazynu energii elektrycznej;
- Brak przepisów określających zasady współpracy magazynu energii elektrycznej z siecią elektroenergetyczną;
- Brak przepisów określających zasady współpracy magazynów energii elektrycznej z jednostkami wytwórczymi, w tym ze źródłami OZE, których część stanowią oraz z instalacjami odbiorców końcowych;
- Instalacje OZE z magazynami energii elektrycznej nie mają możliwości wykorzystania pełnego potencjału magazynowania w związku z zagrożeniem utraty wsparcia w sytuacji poboru energii przez magazyn z sieci elektroenergetycznej;
- Brak w regulacjach dotyczących taryfowania odrębnych przepisów uwzględniających fakt, że energia elektryczna pobierana przez magazyn energii elektrycznej, która następnie jest wprowadzana do sieci nie jest zużyciem końcowym;
- Niezdefiniowany status energii elektrycznej wprowadzanej do magazynu energii elektrycznej oraz energii wyprowadzanej z uwzględnieniem strat z magazynu energii elektrycznej w kontekście podatku akcyzowego oraz obowiązków przedstawiania do umorzenia świadectw pochodzenia (z OZE, z kogeneracji i efektywności energetycznej).

9. Istnieje też potrzeba elastycznego kształtowania formuły dokumentu regulującego politykę energetyczną państwa. W związku z pracami nad systemem zarządzania unią energetyczną opracowywany jest Plan krajowy na rzecz energii i klimatu. Struktura dokumentu opiera się na szablonie zunifikowanym dla wszystkich państw członkowskich, który pokrywa znaczną część zakresu polityki energetycznej określonego w art. 15. Dodatkowo, do tej pory opracowanie i zamieszczenie na stronie BIP sprawozdania z wyników monitorowania bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej było dokonywane do dnia 31 lipca, zaś jego przekazanie do KE do dnia 31 sierpnia. Jedno-miesięczna luka na dokonanie czynności w postaci przekazania sprawozdania do Komisji Europejskiej nie znajduje uzasadnienia, tym bardziej, że dokument zamieszczony na stronie BIP jest tym samym dokumentem co przekazywany do Komisji Europejskiej. Ponadto, miesiąc lipiec i sierpień, jak pokazuje doświadczenie, są miesiącami szczególnie wrażliwymi z punktu widzenia zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej.

10. Z obecnie obowiązujących przepisów nie wynika, w jaki sposób należy rozliczać odbiorców po upływie okresu obowiązywania dotychczasowej taryfy (której nie można stosować) a prawomocnym rozstrzygnięciem sprawy z odwołania od decyzji odmawiającej zatwierdzenia „nowej” taryfy, co przy obecnej długości postępowań sądowych prowadzi do niepewności odnośnie wysokości kosztów jaki ponoszą odbiorcy z tytułu dostarczania paliw lub energii. Ponadto, zdaniem Prezesa URE, niejednokrotnie ma miejsce sytuacja, w której przedsiębiorstwo energetyczne w dowolny i nieuzasadniony sposób zawyża koszty własne, przyjęte do kalkulacji przedstawianej do zatwierdzenia taryfy. Regulator odmawia zatwierdzenia tak skonstruowanej taryfy, a przedsiębiorstwo wnosi odwołanie. Ponieważ odmowa zatwierdzenia taryfy nie wynika w takim przypadku ze zmian warunków zewnętrznych, przedsiębiorstwo do czasu prawomocnego zakończenia postępowania stosuje taryfę dotychczasową na podstawie art. 47 ust. 2c pkt 2 ustawy – Prawo energetyczne. W takim przypadku, nawet jeżeli ostatecznie sąd odwoławczy uzna za zasadną decyzję regulatora, przedsiębiorstwo nawet przez kilka lat osiąga nieuzasadnione korzyści pobierając od odbiorców opłaty w wysokości przewidzianej w dotychczasowej taryfie. Dodatkowo Prezes URE często sygnalizował konieczność zagwarantowania wyłącznie wnioskodawcy, akumulacji korzyści wynikających z poprawy efektywności jego działania w okresie obowiązywania takiej taryfy (tj. bez przeniesienia części tych korzyści na odbiorców).

11. Prezesowi URE zgłaszanych jest wiele przypadków nieuczciwych praktyk niektórych sprzedawców zawierających umowy poza siedzibą przedsiębiorstwa. Ze skarg odbiorców wynika, że koncesjonariusze sprzedający energię elektryczną lub gaz ziemny w tzw. formule door-to-door (sprzedaż poza lokalem przedsiębiorstwa) - działający również za pośrednictwem wyspecjalizowanych agencji i przedstawicieli handlowych (akwizytorów) - dopuszczają się m.in. następujących niedozwolonych praktyk:

- niepodawanie odbiorcom nazwy sprzedawcy lub wprowadzanie w błąd, co do nazwy sprzedawcy (podawanie się za pracowników innych podmiotów),
- wprowadzanie odbiorców w błąd poprzez informowanie o obowiązku podpisywania nowych umów, aneksów do umów lub innych dokumentów związanych z dostarczaniem paliw gazowych i energii elektrycznej oraz podawanie nieprawdziwych przyczyn tego obowiązku (np. planowane zaprzestanie dostarczania paliw gazowych lub energii elektrycznej przez dotychczasowego sprzedawcę, czy też zmiana danych dotychczasowego sprzedawcy),
- nieinformowanie odbiorców o dokonanej zmianie sprzedawcy oraz prawach i obowiązkach wynikających z tej procedury,
- fałszowanie podpisów odbiorców,
- nieuwzględnienie złożonych w terminie przez odbiorców odstąpień od zawartych poza lokalem koncesjonariusza umów kompleksowych.

Agresywna polityka sprzedaży przedsiębiorstw energetycznych, powiązana z brakiem profesjonalizmu przedstawicieli handlowych tych przedsiębiorstw prowadzi do występowania licznych nieprawidłowości a nawet przestępstw w trakcie podpisywania umów sprzedaży paliw gazowych i energii elektrycznej.

12. Wraz ze wzrostem zainteresowania instytucją Koordynatora do prowadzenia postępowań ADR niezbędne jest umożliwienie prowadzenia postępowań na podstawie upoważnienia przez osoby obsługujące Koordynatora. Brak możliwości prowadzenia postępowań przez osoby do tego upoważnione uniemożliwia wielu chętnym do skorzystania z tej instytucji.

13. Istnieje konieczność doprecyzowania przepisów dot. zabezpieczenia majątkowego w procesie udzielania koncesji. Instytucja zabezpieczenia jest szczególnie istotna w przypadku koncesji na obrót paliwami i energią, w sytuacji, gdy podmiot ubiegający się o udzielenie koncesji nie dysponuje żadną infrastrukturą. Mając jednocześnie na uwadze, że doprecyzowanie czy też w zasadzie określenie ww. zasad będzie miało istotny wpływ na prawa i obowiązki przedsiębiorców, realizacja tego postulatu powinna zostać zrealizowana przepisami ustawy.

14. W polskim prawie cywilnym oprócz osób fizycznych i prawnych występuje kategoria jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej. Należy dostosować definicję „uczestnika rynku” do polskiego systemu prawnego przewidującego taką kategorię. Postulat ten był zgłoszony przez Prezesa URE we wnioskach de lege ferenda do sprawozdania z 2017 r.

15. Obowiązek (nałożony na przedsiębiorstwa) udostępniania publicznie aktualnego stanu prawnego dotyczącego praw konsumenta energii umożliwi poszerzenie świadomości prawnej konsumentów energii w sposób bezkosztowy. Przedmiotowy postulat był zgłoszony przez Prezesa URE we wnioskach de lege ferenda do sprawozdania z 2017 r.

16. Obecnie brak jest przepisu stanowiącego wykonanie prawa UE, nakazującego aby znak towarowy OSD będącego częścią przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo nie wprowadzał w błąd co do odrębnej tożsamości sprzedawcy będącego częścią tego samego przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo. Postulat ten był zgłoszony przez Prezesa URE we wnioskach de lege ferenda do sprawozdania z 2017 r.

17. Należy wzmocnić kompetencje nadzorcze Prezesa URE nad rynkiem paliw ciekłych w celu zapobiegania sygnalizowanym przez ten organ nieprawidłowościom a także skuteczność egzekucji nakładanych sankcji administracyjnych. Zaproponowane przepisy mają na celu przywrócenie Prezesowi URE uprawnień, jakie przewidywały wcześniej obowiązujące przepisy oraz linia orzecnicza.

18. Ponadto, należy usunąć zidentyfikowane luki w prawie oraz doprecyzować przepisy wywołujące rozbieżności interpretacyjne w ustawie - Prawo energetyczne.

19. Wdrożenie w Polsce systemu inteligentnego opomiarowania:

**a. Realizacja celów przepisów wspólnotowych (przesłanki formalno - prawne wdrożenia inteligentnego opomiarowania w sektorze elektroenergetycznym)**

Rzeczpospolita Polska zobligowana jest do wdrożenia do krajowego systemu prawnego przepisów wspólnotowych tzw. **trzeciego pakietu energetycznego**, który wszedł w życie 3 marca 2011 roku. W ramach pakietu opublikowano m.in. dyrektywę rynkową dotyczącą wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i rozporządzenie dotyczące

warunków dostępu do sieci.<sup>1</sup> Regulacje te wprowadzono m.in. w celu zwiększenia transparentności rynku detalicznego energii elektrycznej i objęcia szczególną ochroną praw konsumentów poprzez wprowadzenie i stosowanie odpowiednich mechanizmów na gruncie przepisów krajowych.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/72/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylająca dyrektywę 2003/54/WE.

Dyrektywa wprowadza szereg obowiązków, z których istotna część jest już w Polsce realizowana w konsekwencji implementacji przepisów do prawa krajowego. Wśród zrealizowanych obszarów wskazać należy wyznaczenie niezależnego organu regulacyjnego na poziomie krajowym (Prezesa URE), wdrożenie skutecznego rozdziału działalności w zakresie wytwarzania i dostaw energii elektrycznej (*unbundling*), wyznaczenie niezależnego operatora systemu przesyłowego (OSP), którego funkcję na obszarze kraju pełni PSE S.A., wyznaczenie operatorów systemu dystrybucyjnego (OSD).

W świetle zapisów Dyrektywy, sposobem na zapewnienie aktywnego uczestnictwa konsumentów w rynku, a tym samym wzmocnienie ich pozycji jako odbiorców końcowych, jest **wdrożenie inteligentnych systemów pomiarowych**. Zobowiązanie do przeprowadzenia oceny efektywności ekonomicznej ewentualnego wdrożenia, wskazane w pkt 2 Załącznika 1 Dyrektywy, zostało przez Polskę wypełnione poprzez złożenie, przy piśmie z września 2012 r. do KE *Informacji dotyczącej zasadności wprowadzenia inteligentnych form pomiaru zużycia energii elektrycznej w Polsce*.<sup>2</sup> W informacji tej wskazano na pozytywną ocenę przedmiotowego przedsięwzięcia.

Opublikowana w listopadzie 2016 roku propozycja regulacji prawnych przygotowana przez Komisję Europejską i nosząca nazwę „Pakiet Zimowy Unii Europejskiej: Czysta energia dla Europejczyków” zawiera m.in. propozycję zmiany wyżej wymienionej Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/72/WE (dokument COM (2016) 864 final). W odniesieniu do wdrożenia inteligentnych systemów pomiarowych, projekt nowelizacji Dyrektywy dodatkowo wzmacnia pozycję i znaczenie konsumentów (odbiorców końcowych) na rynku energii elektrycznej w taki sposób, aby posiadali oni większą możliwość oddziaływania (pole do podejmowania decyzji) oraz byli lepiej chronieni. Regulacja zawiera zapisy zapewniające odbiorcom końcowym prawo do dowolnego wyboru i zmiany sprzedawcy energii lub agregatora, korzystania ze zmiennych ofert taryfowych, jak też umożliwiające zaangażowanie użytkowników końcowych w świadczenie usług elastycznego popytu (*demand side response*). Zapewnia ponadto, że każdy odbiorca końcowy będzie mógł zażądać zainstalowania inteligentnego licznika, wyposażonego w określony minimalny zestaw funkcjonalności, jeżeli uzna on, że rozwiązanie takie jest dla niego korzystne. Dokument wprowadza też udoskonalenia w zakresie zapewnienia odbiorcy końcowemu pełnej i zrozumiałej informacji o tym kto (którzy uczestnicy rynku), w jakim zakresie i w jakim celu będzie miał dostęp do jego danych. Zaangażowanie użytkowników końcowych w partycypowaniu w kosztach związanych z wdrożeniem inteligentnych systemów pomiarowych będzie mogło mieć miejsce jedynie w oparciu o przejrzyste, niedyskryminujące zasady. Władze krajowe będą zobligowane do monitorowania sposobu przenoszenia kosztów i korzyści generowanych w czasie realizowania wdrożenia systemu na poszczególnych uczestników rynku, ze szczególnym uwzględnieniem dostarczenia korzyści użytkownikowi końcowemu. Nowelizacja Dyrektywy określa poza tym szereg wymagań w zakresie funkcjonalności liczników inteligentnych, w tym w obszarze prowadzenia pomiarów zużycia energii w czasie rzeczywistym, zasad przepływu danych, czy warunków zapewnienia ochrony prywatności i danych odbiorców końcowych. Ponadto, w przypadku tych użytkowników, którzy nie będą posiadali liczników zdalnego odczytu i korzystać będą z liczników tradycyjnych, konieczne będzie zapewnienie takich warunków, aby odbiorcy ci byli rozliczani według faktycznego zużycia energii elektrycznej.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylenia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE.

Postanowienia w artykule 7 pkt 8 Dyrektywy 2012/27/UE, dotyczące ustanawiania i funkcjonowania systemów zobowiązujących do efektywności energetycznej, wskazują na konieczność zapewnienia przez państwa członkowskie, aby strony zobowiązane (dystrybutorzy energii lub przedsiębiorstwa prowadzące jej sprzedaż, objęte krajowymi systemami zobowiązującymi do efektywności energetycznej), przedstawiały na żądanie informacje bieżące w zakresie zużycia energii przez odbiorców końcowych. Spełnienie tego wymogu związane jest z koniecznością zastosowania inteligentnego systemu pomiarowego opartego na licznikach zdalnego pomiaru, skomunikowanych z odpowiednią stroną zobowiązaną.

Artykuł 9 Dyrektywy określa natomiast warunki wprowadzania inteligentnych systemów pomiarowych energii elektrycznej, wskazując jednocześnie na dążenie do zapewnienia odbiorcom końcowym nabycia po cenach konkurencyjnych liczników indywidualnych, realizujących pomiar rzeczywistego zużycia oraz czasu korzystania z energii. Kluczowe jest, aby odbiorcy końcowi (konsumenci) posiadali możliwość regulowania własnego zużycia energii oraz posiadali wystarczające, zrozumiałe informacje rozliczeniowe (w szczególności: zużycie, ceny bieżące, porównanie zużycia w poszczególnych okresach) przy jednoczesnym spełnieniu wymogów ochrony danych i prywatności wynikających z RODO obowiązującego od 25 maja 2018

<sup>1</sup> Urząd Regulacji Energetyki *Trzeci pakiet energetyczny*, <https://www.ure.gov.pl/pl/urzad/wspolpraca-miedzynarod/trzeci-pakiet-energety>

<sup>2</sup> Przedmiotowa Informacja stanowi załącznik do zgłoszenia do Komisji Europejskiej w 2012 r. przygotowany w ówczesnym Ministerstwie Gospodarki i oparty o Analizę w zakresie ekonomicznej oceny zasadności wprowadzenia inteligentnych form pomiaru zużycia energii elektrycznej w Polsce z 20 sierpnia 2012 r. opracowaną przez Polskie Towarzystwo Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej

roku.

W ramach „Pakietu Zimowego” Komisja Europejska przygotowała propozycję regulacji prawnej zmieniającej ww. Dyrektywę (dokument COM (2016) 761 final), w którym zmianie ulega treść Artykułu 9 w taki sposób, że usunięto zapisy dotyczące pomiarów w zakresie energii elektrycznej.

#### **b. Potrzeba kształtowania świadomości i aktywnego zaangażowania użytkowników końcowych wobec uwarunkowań wynikających z prognozowanego braku możliwości pokrycia zapotrzebowania na moc i energię elektryczną w średnim i długim okresie w Krajowym Systemie Elektroenergetycznym**

Jednym z czynników przyczyniających się do niepewnej sytuacji bilansowej KSE jest sposób wykorzystywania energii elektrycznej i kształtowania zapotrzebowania na moc szczytową przez odbiorców końcowych. Obecnie funkcjonujący system rozliczania umów zawartych na korzystanie z energii elektrycznej nie zawiera zachęt do zmiany przyzwyczajeń w obszarze codziennego zużycia energii elektrycznej. Użytkownicy końcowi nie dokonują analizy swoich działań w zakresie sposobu korzystania z energii elektrycznej w kontekście funkcjonowania systemu elektroenergetycznego. Istotnym czynnikiem tego stanu jest brak danych pomiarowych dotyczących zużycia energii w okresach godzinowych, oraz brak ofert rynkowych uwzględniających oddziaływanie na zachowania odbiorcy końcowego w zużyciu szczytowym.

Wspomniany powyżej rynek mocy wzmocniony wdrożeniem systemu inteligentnego opomiarowania są mechanizmami, które prowadzą do niwelacji niebezpieczeństwa wystąpienia niedoboru mocy w Krajowym Systemie Elektroenergetycznym.

#### **c. Sytuacja odbiorcy końcowego energii elektrycznej**

Najliczniejszą grupą odbiorców energii elektrycznej i jednocześnie najliczniejszą grupą uczestników rynku energii elektrycznej są odbiorcy końcowi (głównie gospodarstwa domowe) należący do grupy taryfowej G oraz C1x o mocy umownej mniejszej lub równej 16 kW. Liczba odbiorców w obu wyodrębnionych grupach w 2018 roku osiągnęła poziom 16,3 mln<sup>3</sup>. Z tego względu, charakterystykę funkcjonującego rynku energii elektrycznej w Polsce przeanalizowano w zakresie rynku detalicznego, z uwzględnieniem percepcji odbiorcy końcowego.

Uczestnikami detalicznego rynku energii elektrycznej są przedsiębiorstwa obrotu (sprzedawcy energii) oraz odbiorcy końcowi (indywidualni oraz przedsiębiorstwa).

Według informacji URE<sup>4</sup>, w roku 2017 funkcjonowało w Polsce 5 dużych operatorów sieci dystrybucyjnej, których sieci są przyłączone bezpośrednio do sieci przesyłowej (OSDp) oraz 178 przedsiębiorstw nie przyłączonych do sieci przesyłowych (OSDn).

To samo źródło wskazuje, że w roku 2017 działało ogółem 302 sprzedawców energii elektrycznej, w tym 5 podmiotów pozostałych jako strona umów kompleksowych po wyodrębnieniu OSD, ponad 119 przedsiębiorstw obrotu zajmujących się sprzedażą energii elektrycznej do odbiorców końcowych (w tym działających na rynku gospodarstw domowych), oraz 178 podmiotów powiązanych z OSDn, utworzonych w celu sprzedaży energii elektrycznej.

Ze względu na dominującą pozycję rynkową oraz małą konkurencję cenową, wciąż największy udział w sprzedaży energii elektrycznej do odbiorców końcowych mają sprzedawcy pozostali po wyodrębnieniu poszczególnych OSD. Odsetek zmiany sprzedawców energii elektrycznej publikowany na stronie URE w pierwszych 4 miesiącach roku 2018 wynosi 3,9%. Pozycja indywidualnego odbiorcy końcowego kształtowana jest poprzez warunki umów zawieranych z przedsiębiorstwami po stronie podaży. Odbiorca nie ma możliwości zmiany OSD (monopol naturalny). Może natomiast zmienić sprzedawcę energii elektrycznej, przy czym aktualnie proces ten jest długotrwały i uciążliwy dla konsumenta, za sprawą skomplikowanych procedur formalnych, na co wpływ wywiera również ograniczenie dostępu do danych dla sprzedawców. W konsekwencji, aktualnie funkcjonujący model zmiany sprzedawcy nie wpływa pozytywnie na podejmowanie decyzji przez odbiorców końcowych.

Ponadto, odbiorcy końcowi nie dysponują narzędziami, które umożliwiałyby im kontrolę jakości pobieranej energii elektrycznej. Rozliczenia umów zakupu/sprzedaży energii odbywają się na podstawie prognoz a nie rzeczywistego zużycia. W efekcie często następuje kredytowanie przedsiębiorstw energetycznych przez odbiorców, a z drugiej strony zdarza się kumulacja wysokich kwot płatności za zużytą energię elektryczną w przypadku niedoszacowanych prognoz.

Brak dostępu do danych pomiarowych dotyczących rzeczywistego zużycia odbiorców jest również barierą dla rozwoju usług opartych o elastyczny popyt odbiorców (*Demand Side Response*), a także dla nowych usług zarządzania zużyciem energii przez odbiorców przez podmioty komercyjne tzw. ESCO (*Energy Services Companies*).

#### **d. Przewidywane skutki niewprowadzania zmian – dalsze utrzymanie stanu istniejącego**

Koszty związane z utrzymaniem prawidłowego funkcjonowania systemu pomiarowego stanowią dużą część wydatków

<sup>3</sup> Model obliczeniowy do Aktualizacji kluczowych elementów Analizy skutków społeczno-gospodarczych wdrożenia inteligentnego opomiarowania, kwiecień 2019 r.

<sup>4</sup> Urząd Regulacji Energetyki, Charakterystyka rynku energii elektrycznej w 2017 r.; <https://www.ure.gov.pl/pl/rynki-energii/energia-elektryczna/charakterystyka-rynku/7562.2017.html>

ponoszonych przez OSD. Na podstawie danych dostarczonych przez największych OSD, ustalono, że w latach 2020-2028, przy utrzymaniu stanu istniejącego, koszt ten może osiągnąć łączną wysokość ok. 3 mld zł. Zachowanie modelu systemu pomiarowego opartego o liczniki statyczne spowoduje w perspektywie najbliższych dziesięciu lat zdecydowany wzrost kosztów związanych z ich odczytem. Przy założeniu, że:

- a) podtrzymany zostanie inkasencki sposób zbierania informacji na temat ilości energii elektrycznej pobranej przez odbiorcę końcowego,
  - b) częstotliwość odczytu licznika uzależniona będzie od postanowień umowy zawartej ze sprzedawcą (może wahać się od 1 w miesiącu do 1 w roku, średnio 3,66 rocznie),
  - c) a liczba odczytów będzie wprost proporcjonalnie powiązana z wysokością opłaty abonamentowej
- to koszty związane z odczytem inkasenckim w latach 2020 - 2028 mogą osiągnąć wartość ok. 2,5 mld zł, zaś całkowity koszt funkcjonowania warstwy licznikowo-inkasenckiej dla OSD może osiągnąć wartość rzędu 5,5 mld zł

Należy zauważyć, że koszt ten, poprzez system taryf, może zostać przeniesiony na odbiorcę końcowego. Ponadto można spodziewać się, że utrzymanie status quo nie stworzy warunków do lepszego sposobu korzystania z energii elektrycznej przez odbiorców końcowych, co w kontekście spodziewanego niedoboru mocy wytwórczych utrzyma tendencję do stałego powiększania szczytowego zapotrzebowania na moc zamiast jego obniżania. Dowodem, na to jest ostatnio stałe podwyższanie rok do roku „rekordu zapotrzebowania na moc” w okresie letnim.

#### **e. Przewidywane skutki instalacji liczników zdalnego odczytu w okresie 5 lat**

Z przeprowadzonych szacunków wynika, iż, przy założeniu, że:

1. Projekt związany z utworzeniem OIRE miałby analogiczny harmonogram, jak w rozwiązaniu zaproponowanym w projekcie ustawy i funkcjonalne oddanie systemu nastąpiłoby w drugiej połowie 2022 roku (czyli po 3 latach),
  2. Sprzedawcy oraz odbiorcy końcowi zaczęliby osiągać wymierne korzyści wraz z funkcjonalnym uruchomieniem OIRE w 2023 roku,
  3. Utrzymany byłby ośmioletni cykl legalizacyjny,
  4. Utrzymana pozostałaby ośmioletnia amortyzacja dla nowo zainstalowanych liczników (w ujęciu kosztowym zsynchronizowana z procesem legalizacji, jako działanie optymalizacyjne OSD),
  5. Maksymalny próg 80% liczników zdalnego odczytu zostałby wyznaczony na koniec 2023 roku,
  6. Ścieżka wdrożenia kształtowałaby się jak poniżej:
    - a) 2019 – 10%,
    - b) 2020 – 25%,
    - c) 2021 – 40%,
    - d) 2022 – 60%,
    - e) 2023 – 80%,
  7. Ceny liczników oraz koncentratorów z uwagi na znaczny wzrost popytu i możliwą ograniczoną zdolność producentów do jego zaspokojenia w ciągu pierwszych 3 lat wdrożenia wzrosłyby o łącznie 10% i do końca 2023 roku nie zmniejszyłyby się,
  8. Jeśli przyjmimy, że skrócenie czasu wdrożenia znacząco wpłynęłoby na budżety OSD, to korzyści osiągane przez nich w obszarze redukcji liczby odczytów realizowanych w trybie inkasenckim jak również redukcji strat handlowych i technicznych, zostałyby w mniejszym zakresie przeniesione na odbiorców końcowych i byłoby to odpowiednio 50% w obszarze odczytów i 20% w obszarze strat handlowych i technicznych,
- bilans kosztów i korzyści, po 5 latach od rozpoczęcia procesu wdrażania byłby ujemny i wyniósłby ok. 2 808 mln zł.
- W porównaniu do rekomendowanego rozwiązania dla którego bilans kosztów i korzyści wynikający z 10-letniego harmonogramu zaproponowanego w projekcie ustawy, przedstawia się w perspektywie 10 lat korzystnie (wartość dodatnia), w wymiarze ok. 5 mld zł.

21. W związku z pandemią zidentyfikowano problem przeprowadzania legalizacji ponownej przyrządów pomiarowych szczególnie ważnych dla polskiej gospodarki.

#### **2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt**

1. Umożliwia się wykonanie przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/1222 z dnia 24 lipca 2015 r. ustanawiającego wytyczne dotyczące alokacji zdolności przesyłowych i zarządzania ograniczeniami przesyłowymi, w tym ogólne zasady głosowania w sprawie decyzji dotyczących wniosków przygotowywanych przez nominowanych operatorów rynku energii elektrycznej (NEMO) wprowadzając następujące zmiany:
  - zdefiniowano wyznaczonego operatora rynku energii elektrycznej,
  - nadano regulatorowi kompetencje do ustalania zasad podziału uprawnień do głosowania przez ww. operatorów i podział tych uprawnień w rozumieniu art. 9 ust. 2 akapit 4 przedmiotowego rozporządzenia,
  - przyznano regulatorowi prawo do żądania od wyznaczonego operatora rynku energii elektrycznej przedstawienia informacji lub dokumentów dotyczących wykonywanej przez niego działalności.

2. Stwarza się podstawę prawną dla rekuperacji energii elektrycznej wprowadzonej do sieci trakcyjnej w następstwie hamowania pojazdów. Rozliczanie dostarczanej energii elektrycznej, w przypadku jej zwrotu do sieci trakcyjnej przyłączonej do sieci dystrybucyjnej operatora systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego, albo sieci dystrybucyjnej operatora systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego w następstwie hamowania pojazdu kolejowego, tramwaju oraz trolejbusa będzie następowało na podstawie różnicy ilości energii elektrycznej pobranej i zwróconej przez danego odbiorcę, ustalonej w oparciu o rzeczywiste wskazania urządzeń pomiarowo-rozliczeniowych. Rozliczanie strat energii elektrycznej powstałych w sieci trakcyjnej przyłączonej do sieci dystrybucyjnej oraz w sieci dystrybucyjnej podczas dostarczania lub zwrotu tej energii będzie następowało na podstawie umowy.

3. Wprowadza się obowiązek opracowywania przez operatora systemu magazynowania instrukcji ruchu i eksploatacji instalacji magazynowej. Projektowane przepisy określają zawartość instrukcji, którą powinien przygotować operator systemu magazynowania.

4. Prezes URE będzie organem właściwym do uznawania kwalifikacji osób wykonujących prace przy urządzeniach, instalacjach i sieciach energetycznych nabytych w państwach członkowskich UE, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwach członkowskich EFTA; wszystkie świadectwa kwalifikacyjne będą tracić ważność po upływie 5 lat od dnia dokonania wpisu w rejestrze świadectw kwalifikacyjnych. Pracodawca będzie mógł dopuścić do wykonywania prac eksploatacyjnych przy urządzeniach energetycznych, pod nadzorem osoby uprawnionej, osoby nieposiadającej świadectw kwalifikacyjnych:

- 1) w celu przyuczenia do zawodu z uwzględnieniem przepisów dotyczących zatrudnienia młodocianych;
- 2) reprezentujące organy nadzoru;
- 3) prowadzące specjalistyczne prace serwisowe.

Jednocześnie doprecyzowuje się jakie komisje kwalifikacyjne będą powoływane przez Prezesa URE w celu uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych, z którymi miał do czynienia ten organ. Są to komisje powoływane w przedsiębiorstwach energetycznych zatrudniających co najmniej 200 osób wykonujących prace, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 54 ust. 7 oraz przy stowarzyszeniach naukowo - technicznych zrzeszających co najmniej 200 członków, jeżeli statuty tych stowarzyszeń zawierają postanowienia określające zakres wykonywanej działalności na rzecz gospodarki energetycznej.

W propozycjach przepisów uregulowano również kwestie wydanych świadectw kwalifikacyjnych oraz istniejących komisji kwalifikacyjnych.

5. Prezes URE będzie mógł z urzędu lub na wniosek strony zmienić treść umowy o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji paliw gazowych lub energii elektrycznej zawartej pomiędzy sprzedawcą a OSD lub OSP, w przypadkach uzasadnionych koniecznością zapewnienia ochrony interesów odbiorców końcowych, równoważenia interesów stron tej umowy, lub rozwoju konkurencji, w tym umożliwienia korzystania przez odbiorców końcowych z uprawnienia do zmiany sprzedawcy. Ponadto, Prezes URE zatwierdzi instrukcję tylko wtedy jeżeli spełnia ona wymagania określone w ustawie, równoważy interesy użytkowników systemu oraz nie stanowi zagrożenia dla rozwoju konkurencji na rynku energii elektrycznej lub gazu ziemnego. W innym przypadku Prezes URE będzie mógł wezwać operatora systemu przesyłowego lub operatora systemu dystrybucyjnego, który przedłożył instrukcję, do jej zmiany w oznaczonym zakresie, wyznaczając mu w tym celu odpowiedni termin. W razie niewykonania wezwania w terminie, Prezes URE będzie mógł samodzielnie zmienić instrukcję w zakresie objętym wezwaniem i zatwierdzić ją w brzmieniu uwzględniającym wprowadzone przez nią zmiany.

6. Prezes URE będzie mógł cofnąć koncesję w przypadku wydania przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wobec przedsiębiorstwa energetycznego decyzji o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów. Dodatkowo, na wniosek Prezesa URE dodano przepis, zgodnie z którym Prezes URE będzie mógł odmówić udzielenia koncesji wnioskodawcy, który nie daje rękojmi prawidłowego wykonywania działalności objętej koncesją.

7. Wprowadza się podstawy prawne dla funkcjonowania zamkniętych systemów dystrybucyjnych. Przygotowany projekt nowelizacji ustawy - Prawo energetyczne określa czym jest ZSD oraz reguluje jego status prawny. Operator zamkniętego systemu dystrybucyjnego, tj. systemu, w odniesieniu do którego została wydana przedmiotowa decyzja zostaje ex lege zwolniony z obowiązków wskazanych w sposób enumeratywny w projekcie ustawy.

8. Wprowadza się kompleksowe rozwiązania dla funkcjonowania i rozwoju magazynów energii elektrycznej, które w skrócie można określić jako:

- Zdefiniowanie magazynu i magazynowania energii elektrycznej;
- Całkowite wyłączenie z obowiązku posiadania taryfy magazynowania energii elektrycznej;
- Zniesie podwójnego naliczania opłat sieciowych – taryfy dla energii elektrycznej w rozliczeniach z magazynami za świadczone usługi (przesył lub dystrybucja) zapewniają odliczenie od energii pobranej przez ten magazyn z sieci przedsiębiorstwa energetycznego, energii elektrycznej wprowadzonej do sieci tego przedsiębiorstwa z tego magazynu, w oparciu o wskazania układów pomiarowo- rozliczeniowych;
- Uzależnienie obowiązku uzyskania koncesji / wpisu do rejestru, od łącznej mocy zainstalowanej magazynu energii

elektrycznej, bez względu na jego pojemność:

- obowiązek wpisu do rejestru (OSD / OSP) magazynu o łącznej mocy zainstalowanej większej niż 50 kW,
- obowiązek koncesjonowania magazynów o łącznej mocy zainstalowanej większej niż 10 MW;
- Zwolnienie z połowy opłaty za przyłączenie magazynu do sieci z jednoczesnym uregulowaniem w przepisach przejściowych spraw w toku (złożenie wniosku o określenie warunków przyłączenia, wniesienie zaliczki);
- Wprowadzenie możliwości pobierania energii z sieci przez magazyn będący częścią OZE bez utraty praw do certyfikatów i uprawnień wynikających z innych systemów wsparcia;
- Wprowadzenie obowiązków opomiarowania źródeł OZE i uzależnienie praw do certyfikatów i uprawnień wynikających z innych systemów wsparcia od prawidłowego opomiarowania magazynu;
- Zwolnienie z obowiązku przedstawiania świadectw pochodzenia do umorzenia, w tym z OZE, z kogeneracji oraz świadectw efektywności energetycznej, energii pobranej z sieci przez magazyn, w części która została następnie po jej zmagazynowaniu wprowadzona do sieci;
- Zwolnienie z opłaty przejściowej magazynowania energii elektrycznej;
- Zmiana definicji nabywcy końcowego, która wyłącza z obowiązku akcyzowego nabycie energii przez podmiot posiadający koncesję na magazynowanie;
- Uregulowanie statusu Elektrowni Szczytowo-Pompowych i ewentualnie innych podmiotów prowadzących działalność w zakresie magazynowania energii.

9. Dokonuje się zmian w zakresie przepisów regulujących politykę energetyczną państwa w sposób pozwalający na elastyczne kształtowanie formuły dokumentu. W przepisach określono, że polityka energetyczna państwa będzie opracowywana zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju kraju i zawierała w szczególności:

- 1) diagnozę sytuacji w sektorze energii;
  - 2) priorytetowe kierunki działań państwa w sektorze energii;
  - 3) część prognostyczną obejmującą okres nie krótszy niż 10 lat, w tym prognozy zmian bilansu paliwowo-energetycznego.
- Ujednolicono termin opracowania, zamieszcza na swoich stronach internetowych w Biuletynie Informacji Publicznej oraz przekazania Komisji Europejskiej tego sprawozdania, tj. do dnia 31 sierpnia.

10. Doprecyzowuje się przepisy dotyczące stosowania taryfy dotychczasowej przez przedsiębiorstwo energetyczne (art. 47 PE) oraz zmienia się miejsce publikacji taryf dla ciepła z dziennika wojewódzkiego na Biuletyn URE. Ponadto, proponuje się również odstąpić w art. 47 ust. 2d od przesłanki, aby odmowa zatwierdzenia taryfy wynikała z udokumentowanych i opisanych zmian zewnętrznych warunków wykonywania działalności gospodarczej przez przedsiębiorstwo energetyczne. Doprecyzowano, że w ww. przypadku Prezes URE ustali, w drodze postanowienia ceny i stawki opłat, które przedsiębiorstwo energetyczne jest zobowiązane stosować nie później niż od 7 dnia następującego po opublikowaniu postanowienia w Biuletynie URE, do czasu wejścia w życie nowej taryfy. Wprowadzono szczególny, uproszczony tryb zatwierdzania taryfy na okres do 3 lat, bez dokonywania przeglądu regulacyjnego.

11. Wprowadzono środki mające na celu przeciwdziałanie nieuczciwym praktykom niektórych sprzedawców wprowadzając zakaz zawierania umów sprzedaży paliw gazowych i energii elektrycznej poza lokalem przedsiębiorstwa. Na marginesie należy zaznaczyć, że wprowadzanie zakazu zawierania umów sprzedaży paliw gazowych i energii elektrycznej poza lokalem przedsiębiorstwa nie ogranicza przy tym możliwości zawarcia takiej umowy na odległość (np. telefonicznie) czy w punkcie sprzedawcy umiejscowionym np. w galerii handlowej. Zakaz ten nie spowolni ani nie wstrzyma dokonywania zmian sprzedawcy. Wręcz przeciwnie, stworzenie systemu ochrony praw odbiorców powinno zmobilizować odbiorców do podejmowania aktywnych działań na rynku paliw gazowych i energii elektrycznej

12. Dla skuteczności działania Koordynatora umożliwiono prowadzenie postępowań ADR także osobom zajmującym się obsługą Koordynatora (na podstawie pisemnego upoważnienia i na określony czas w tym upoważnieniu). W tym celu uzupełniono przepisów Rozdziału 4a Prawa energetycznego, wzorując się na rozwiązaniach przyjętych w art. 16f ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz.U. z 2016 r. poz. 1727) umożliwiających Rzecznikowi Praw Pasażera Kolei („odpowiednikowi” Koordynatora) wykonywanie zadań przy pomocy zespołu, którego członkowie prowadzą postępowania.

13. Szczegółowo uregulowano kwestię zabezpieczenia majątkowego w celu zaspokojenia roszczeń osób trzecich, mogących powstać wskutek niewłaściwego prowadzenia działalności objętej koncesją. W szczególności istotne jest ograniczenie zakresu podmiotów mogących być gwarantami do osób wpisanych do wykazu gwarantów, o którym mowa w art. 52 ustawy z dnia 19 marca 2004 r. - Prawo celne. Honorowanie przez organ koncesyjny zabezpieczeń majątkowych udzielanych wyłącznie przez podmioty z listy zweryfikowanej przez Ministra Finansów przy współpracy Komisji Nadzoru Finansowego, przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa obrotu energią i paliwami, w tym bezpieczeństwa osób trzecich, które mogą wystąpić do przedsiębiorstw energetycznych z ewentualnymi roszczeniami. Proponuje się także wprowadzenie minimalnego progu takiego zabezpieczenia oraz określenie przesłanek, które umożliwią Prezesowi URE zwolnienie koncesjonariusza z utrzymywania tego zabezpieczenia.

14. Doprecyzowano definicję uczestnika rynku (włączając jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej) oraz przepisy karne w zakresie REMITu zgodnie z uwagami Prezesa URE w sposób uwzględniający specyfikację polskiego systemu prawnego.

15. Sprzedawca paliw gazowych lub energii elektrycznej został zobowiązany do zapewnienia publicznego dostępu aktualnego stanu prawnego związanego z prawami konsumenta energii. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki będzie aktualizował kopię zbioru praw konsumenta energii w oparciu o aktualny stan prawny.

16. Znak towarowy OSD będącego częścią przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo nie będzie mógł wprowadzać w błąd co do odrębnej tożsamości sprzedawcy będącego częścią tego samego przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo. Dodatkowo, wprowadzono przepis przejściowy – 1 rok – na dostosowanie loga przez OSD.

17. Wzmacnia się kompetencje nadzorcze Prezesa URE nad rynkiem paliw ciekłych w celu zapobiegania sygnalizowanym przez ten organ nieprawidłowościom. Projekt zakłada rozszerzenie uprawnień Prezesa URE do wglądu do ksiąg rachunkowych oraz żądania przedstawienia informacji dotyczącej wykonywania działalności gospodarczej – poprzez realizowane tego uprawnienia nie tylko wobec przedsiębiorstw energetycznych, ale także podmiotów przywożących. Kolejno, w projektowanym art. 32b ust. 2, rozciąga się wymogi określone w ust. 1 pkt 1 na osoby uprawnione do reprezentowania wnioskodawców we wskazanych w przepisie przypadkach. Poprzez uchylenie przepisu art. 32c ust. 6 Prezes URE będzie uprawniony do merytorycznej oceny wniosku o wpis do rejestru do podmiotów przywożących. Prezes URE będzie mógł z urzędu wykreślić podmiot z rejestru w przypadku ignorowania ustawowego obowiązku składania sprawozdań, o których mowa w art. 43d ustawy. Projektowany przepis art. 33 ust. 3d wprowadza podstawę prawną do odmowy udzielenia koncesji w zakresie paliw ciekłych przez Prezesa URE wnioskodawcy, który nie daje rękojmi prawidłowego wykonywania tej działalności. Projektowany art. 35a umożliwi Prezesowi URE, przed wydaniem decyzji w sprawie udzielenia koncesji, wezwanie wnioskodawcy do uzupełnienia dokumentacji poświadczającej, że spełnia on warunki do wykonywania określonej działalności gospodarczej oraz sprawdzenie faktów podanych we wniosku w celu stwierdzenia, czy przedsiębiorca spełnia warunki wykonywania działalności gospodarczej objętej koncesją oraz czy daje rękojmię prawidłowego jej wykonywania. W dodanym art. 37a wprowadza się dodatkowe obowiązki informacyjne w przypadku zmian w strukturze kapitału spółek prowadzących działalność w zakresie wytwarzania paliw ciekłych, obrotu paliwami ciekłymi oraz obrotu paliwami ciekłymi z zagranicą, które wzorowane są na rozwiązaniach przyjętych w ustawie z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych. Projektowany art. 41 ust. 4 pkt 5 wprowadza możliwość cofnięcia przez Prezesa URE koncesji lub zmiany jej zakresu w przypadku, gdy przedsiębiorstwo energetyczne przestanie dawać rękojmię prawidłowego wykonywania działalności w zakresie paliw ciekłych. Projekt wprowadza także nowy przepis art. 42b, który stanowi, że koncesja na obrót paliwami ciekłymi wygasa, jeżeli przedsiębiorstwo energetyczne, w zakresie udzielonej koncesji, nie dokona obrotu paliwami z zagranicą przez kolejne następujące po sobie 12 miesięcy.

18. Usuwa się zidentyfikowane luki w prawie oraz doprecyzowuje przepisy wywołujące rozbieżności interpretacyjne w ustawie - Prawo energetyczne. Przykładowo, rozszerza się definicję przedsiębiorstwa energetycznego w art. 3 pkt 12 o działalność w zakresie przeladunku paliw ciekłych. Proponuje się uchylenie art. 23 ust. 2 pkt 21a jako przepisu martwego. Zmiana w art. 32d ust. 5 doprecyzowuje, że zwolnieniu z opłaty skarbowej podlega także wykreślenie z rejestru podmiotów przywożących. Zaś nowe brzmienie definicji sieci gazociągów kopalnianych, rozszerzając ją o gazociągi zbudowanych i eksploatowanych w ramach przedsięwzięcia polegającego na wydobywaniu ropy naftowej lub gazu ziemnego ze złóż ma na celu uzupełnienie implementacji do polskiego porządku prawnego kompletnej definicji tych gazociągów przewidzianej w przepisach dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylającej dyrektywę 2003/55/WE. Dodatkowo uszczelniono przepisy karne oraz dostosowane inne akty prawne do zmian wprowadzanych w ustawie – Prawo energetyczne.

19. Wdrożenie w Polsce systemu inteligentnego opomiarowania:

#### 20. 1. Rekomendowane rozwiązanie

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo energetyczne ma na celu określenie zasad funkcjonowania systemu inteligentnego opomiarowania w sektorze elektroenergetycznym.

System inteligentnego opomiarowania zostanie wdrożony z zastosowaniem inteligentnych liczników pomiarowych zainstalowanych u odbiorców końcowych, z wykorzystaniem funkcji transmisji danych oraz wykonywania poleceń. Liczniki zdalnego odczytu będą umożliwiały komunikację dwukierunkową z systemem zdalnego odczytu w celu przesyłania informacji pomiarowych) energii elektrycznej, zarówno wytworzonej lub wprowadzonej do sieci, jak i pobieranej z sieci.

Informacje i dane, za pośrednictwem systemu zdalnego odczytu, przekazywane będą do Centralnego Systemu Informacji Rynku Energii (CSIRE). Zarządzanie systemem teleinformatycznym (CSIRE), w tym przetwarzanie danych ze wszystkich liczników inteligentnych będzie zadaniem Operatora Informacji Rynku Energii (OIRE) - podmiotu wyznaczonego i regulowanego ustawowo. Funkcja OIRE zostanie powierzona Polskim Sieciom Elektroenergetycznym S.A., które pełnią w Polsce rolę Operatora Sytemu Przesyłowego.

Liczniki zdalnego odczytu zostaną zainstalowane u co najmniej 80% odbiorców końcowych w gospodarstwach domowych oraz odbiorców z grupy taryfowej C1x o mocy umownej mniejszej lub równej 16 kW przez każdego OSD, w terminie do 31

grudnia 2028 r.

## 20.2. Planowane narzędzia interwencji

Przepisy projektowanej ustawy określają harmonogram instalacji liczników zdalnego odczytu u odbiorców końcowych przez OSD. Podmiotem uprawnionym i zobowiązanym do oceny postępów realizacji procesu wdrożenia jak również funkcjonowania systemu będzie Prezes URE. Czynności w tym zakresie Prezes URE będzie realizował w oparciu o dane z OIRE.

Wprowadzenie i uregulowanie funkcji OIRE spowoduje przyporządkowanie zadań i odpowiedzialności w zakresie gromadzenia, przechowywania, udostępniania i usuwania danych i informacji pomiarowych. Procesy będą realizowane przez jednego właściciela biznesowego, według zestandaryzowanych rozwiązań, w sposób jednolity dla całej populacji użytkowników końcowych.

Rozliczenia zużycia energii elektrycznej, poboru mocy, oszczędności w aspekcie efektywności energetycznej będą przeprowadzane na jednorodnych, uporządkowanych zbiorach danych.

Projektowane przepisy ustawy będą umożliwiały odbiorcy końcowemu uzyskanie za pośrednictwem OIRE bieżących i historycznych danych dotyczących jego poboru bądź produkcji energii elektrycznej.

Wymiana informacji i danych przy zmianie sprzedawcy energii elektrycznej będzie odbywać się w sposób uregulowany, monitorowany i scentralizowany.

Szczegółowe warunki funkcjonowania inteligentnego systemu pomiarowego określi Minister właściwy do spraw energii w drodze rozporządzeń wykonawczych.

## 20.3. Oczekiwany efekt

Podstawowym oczekiwanym efektem działania przepisów projektowanej ustawy jest zapewnienie ram prawnych dla instalacji liczników zdalnego odczytu pozostających w zgodności z przepisami prawa UE.

Pozostałe spodziewane efekty:

- terminowe wywiązanie się przez OSD z obowiązku zapewnienia, aby wszystkie posiadane przez nie układy pomiarowo-rozliczeniowe jednostek fizycznych wchodzących w skład jednostki rynku mocy spełniały wymagania techniczne, niezbędne dla poprawnego prowadzenia rozliczeń;
- usprawnienie zarządzania popytem na rynku energii elektrycznej i obniżenie szczytowego zapotrzebowania na moc w dłuższej perspektywie, w tym za sprawą wprowadzenia taryf dynamicznych;
- rozliczanie odbiorców końcowych według rzeczywistego zużycia;
- aktywne zaangażowanie odbiorców w regulowanie własnego zużycia energii elektrycznej (minimalizowanie zużycia energii w okresach prognozowanego zapotrzebowania szczytowego) jako skutek uzyskania dostępu do swoich danych pomiarowych;
- większa świadomość odbiorcy indywidualnego w odniesieniu do roli jaką odgrywa użytkownik systemu elektroenergetycznego; kształtowanie dobrych nawyków w długim okresie;
- ograniczenie kosztów po stronie odbiorcy końcowego w wyniku dostępności do korzystniejszych cenowo ofert sprzedawców, dla których bodźcem do kształtowania korzystniejszych dla klienta warunków będzie uproszczenie i skrócenie (z maksymalnie 30 dni do 1 roboczego dnia) procesu zmiany sprzedawcy;
- umożliwienie skutecznego uzyskiwania przez odbiorców końcowych bonifikat wyliczanych w oparciu o zasady określone w Rozporządzeniu Ministra Energii z dnia 29 grudnia 2017 r. w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz rozliczeń w obrocie energią elektryczną;
- eliminacja barier dostępu do rynku energii elektrycznej dla poszczególnych podmiotów (zwiększenie konkurencyjności);
- szansa dla polskich producentów liczników energii elektrycznej.

21. Jedynym rozwiązaniem, jakie może być zastosowane jest odroczenie legalizacji ponownej przyrządów pomiarowych.

Proponuje się zmianę art. 26c ustawy z dnia 11 maja 2001 r. – Prawo o miarach, dodanego ustawą z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U poz. 568).

Projektowany przepis ma na celu zapewnienie, mimo trwającego stanu epidemii, możliwości użytkowania przyrządów pomiarowych w wielu kluczowych branżach gospodarki dla zapewnienia środków do życia i zdrowia ludzi bez konieczności przeprowadzania czynności sprawdzających podczas ich legalizacji ponownej.

Co istotne, projektowane zmiany (art. 26c) dotyczą odroczenia terminów dokonania legalizacji tylko w roku 2020 oraz tylko w przypadku ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii albo w przypadku niebezpieczeństwa szerzenia się zakażenia lub choroby zakaźnej, które może stanowić zagrożenie dla zdrowia publicznego. Odroczenie terminu dokonania legalizacji i zezwolenie na dalsze użytkowanie przyrządu pomiarowego następuje w drodze decyzji administracyjnej, której wydanie jest bezpłatne i musi zostać poprzedzone złożeniem odpowiedniego wniosku przez podmiot uprawniony do złożenia wniosku o dokonanie legalizacji ponownej. Do wniosku dołączane będą oświadczenia że od dnia dokonania ostatniej legalizacji albo przeprowadzenia oceny zgodności nie wprowadzono zmian dotyczących konstrukcji, wykonania i warunków właściwego stosowania przyrządu pomiarowego i że spełnia on wymagania, w szczególności w zakresie charakterystyk metrologicznych oraz, że jego dalsze użytkowanie, w ocenie wnioskodawcy, nie stwarza zagrożenia dla wymaganej dokładności pomiarów, a także dla życia lub zdrowia ludzkiego oraz mienia i środowiska. Do wniosku o odroczenie legalizacji dołączana będzie klauzula dotycząca odpowiedzialności karnej za składanie fałszywego oświadczenia. W projektowanym akcie prawnym dodano również zapis, iż wnioski o odroczenie legalizacji można złożyć tylko do jednego organu administracji miar, eliminuje możliwość składania tego samego wniosku do wielu organów administracji miar.

Po terminie obowiązywania ww. decyzji, wszystkie przyrządy pomiarowe wobec których odroczone termin dokonania legalizacji ponownej i zezwolono na ich dalsze użytkowanie, będą musiały zostać zgłoszone do legalizacji ponownej, w celu

sprawdzenia czy przyrząd pomiarowy spełnia wymagania.

Ponadto, projekt ustawy wprowadza zmiany w ustawie z dnia 14 grudnia 2018 r. o promowaniu energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji (Dz. U. z 2020 r. poz. 250 i 843). Przyjęcie proponowanych zmian usprawni i uczyni bardziej przejrzystym i spójnym z odrębnymi przepisami, proces dopuszczenia do aukcji lub naboru, co powinno przełożyć się na wzrost liczby ofert inwestorów na premię kogeneracyjną i premię kogeneracyjną indywidualną, a tym samym na realizację celów ustawy.

Proponowane przepisy nie zmieniają zasad udzielania wsparcia dla energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji, nie wpływają na zmianę prognozowanych kosztów obowiązującego mechanizmu wsparcia i nie powodują wzrostu obciążeń odbiorców energii elektrycznej i ciepła. Jednocześnie pozwolą zoptymalizować koszty przygotowania inwestycji u inwestorów, zwiększyć przejrzystość regulacji i ograniczą ryzyka, które mogą spowodować niezrealizowanie założeń, co do celów i efektów modernizacji polskiego sektora ciepłowniczego i przekształcania systemów w efektywne systemy ciepłownicze.

### 3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Odnosnie tzw. rekuperacji energii elektrycznej wprowadzanej ponownie do sieci trakcyjnej w następstwie hamowania pojazdu w Niemczech przyjęto model, w którym wytwarzanie energii elektrycznej przez pojazdy kolejowe w ramach procesu rekuperacji nie podlega szczególnym ograniczeniom prawnym. Energia ta może być sprzedawana przez przewoźnika kolejowego eksploatującego pojazd kolejowy, który wytwarza energię elektryczną i wprowadza ją do sieci trakcyjnej. Prawo niemieckie przewiduje stawki na energię elektryczną wprowadzoną do sieci trakcyjnej w wyniku procesu rekuperacji, lekko zróżnicowane w zależności od tego czy energia elektryczna jest wprowadzana w szczycie czy poza szczytem. Pozwala ono przewoźnikowi kolejowemu – uznanemu za wytwórcę rozproszonego – na otrzymywanie wynagrodzenia z tytułu unikniętych w wyniku rekuperacji kosztów korzystania z sieci elektroenergetycznej.

W Belgii wprowadzono zerową stawkę akcyzy w stosunku do energii elektrycznej dostarczonej do odbiorców końcowych będących przedsiębiorcami na napięciu 1 kV lub wyższym. Od dnia 1 stycznia 2011 r. Wszystkie pojazdy kolejowe są rozliczane ze zużycia energii elektrycznej na podstawie wskazań układów pomiarowo-rozliczeniowych na podstawie rzeczywistego zużycia energii elektrycznej. Od dnia 1 stycznia 2015 r. Pojazdy kolejowe z systemami rekuperacji są rozliczane z uwzględnieniem energii oddanej do sieci trakcyjnej w wyniku rekuperacji. Rozliczenie następuje na podstawie różnicy pomiędzy energią pobraną a oddaną do sieci trakcyjnej, jednakże do rozliczenia zostaje przyjęte jedynie 90 % energii z rekuperacji.

Jeżeli zaś chodzi o magazynowanie energii elektrycznej to w Niemczech przepisy przewidują rozróżnienie na magazyny połączone z instalacją OZE i magazyny przyłączone bezpośrednio do sieci. Niemiecka ustawa (Gesetz über die Elektrizitäts- und Gasversorgung) wprowadza zwolnienie z opłat sieciowych dla energii elektrycznej wprowadzanej z sieci do magazynu energii elektrycznej. W przypadku magazynów zintegrowanych z instalacją OZE przepisy gwarantują uzyskanie wsparcia dla generacji OZE z chwilą wprowadzenia energii elektrycznej z magazynu do sieci.

We Włoszech magazynowanie energii elektrycznej traktowane jest jako działalność wytwórcza. Przepisy dopuszczają możliwość posiadania i korzystania z magazynów energii elektrycznej przez OSP i OSD, jeżeli usług w oparciu o magazyn energii elektrycznej nie można pozyskać na rynku. Przepisy regulujące tę kwestię ujęte są w dekreście „Italian decree law 93/11”, Art 36, paragraph 4, który warunkuje uzyskanie akceptacji regulatora na posiadanie magazynu energii elektrycznej wykonaniem analizy kosztów i oczekiwanych korzyści (cost-benefit analysis), która wskazywałaby na efektywność kosztową planowanych magazynów energii elektrycznej w porównaniu do innych środków.

W Wielkiej Brytanii magazynowanie energii elektrycznej w aspekcie regulacyjnym jest traktowane jak wytwarzanie i jako usługa systemowa, którą OSP może zamówić u innych podmiotów działających na wolnym rynku. OSP nie może posiadać ani eksploatować magazynów energii elektrycznej, które wymagają koncesji na wytwarzanie energii elektrycznej. W prawie brytyjskim istnieje jednak wyjątek dla małych jednostek wytwórczych, które nie mają obowiązku posiadania koncesji na wytwarzanie energii elektrycznej i to powoduje, że jest możliwe posiadanie przez operatorów jednostek o małej mocy. Obecnie brytyjski regulator OFGEM i Rząd przygotowują nową regulację dotyczącą magazynowania energii elektrycznej.

W USA Gubernator stanu Nowy Jork Andrew Cuomo podpisał ustawę (AB 6571) w celu opracowania programu wdrażania magazynowania energii, w tym celu dotyczącego magazynowania w 2030 r. Głównym celem ustawy jest wsparcie nowojorskiego projektu, który mówi o 50% udziału OZE do 2030 r. Projekt jest kontynuacją programu NY-Sun wprowadzonego przez gubernatora Cuomo w 2012 r. który przewiduje:

- 1 miliard USD na rozwój rynku energii słonecznej w ciągu 10 lat,
- dodanie ponad 3000 MW mocy słonecznej w stanie do 2023 r.,
- osiągnięcie wzrostu o 181% na państwowym rynku energii słonecznej.

Źródło: [electrek.co/2017/12/01/new-york-energy-storage-targets/](http://electrek.co/2017/12/01/new-york-energy-storage-targets/)

Federalna Komisja Regulacji Energetyki (FERC) wydała regulację ułatwiającą wprowadzenie magazynów energii do systemu elektroenergetycznego. The Final Rule ustala model uczestnictwa:

- FERC wprowadziła dodatkowe opłaty za usługę regulacji sieci – do opłaty za moc dodała opłaty za możliwą szybkość interwencji w sieci przez dane źródło, co spowodowało prawie dwukrotny wzrost opłacalności biznesu polegającego na oferowaniu rezerw interwencyjnych w postaci magazynów energii w systemie energetycznym USA. W tej usłudze została doceniona nie tylko wielkość mocy, jaką posiada dane źródło, ale też możliwość szybkiej reakcji na zakłócenia częstotliwości w sieci.

- Model uczestnictwa musi określić zasady rynkowe, które mają gwarantować, że magazyny korzystające z tego modelu są

zdolne do zapewnienia wszystkich mocy produkcyjnych, energetycznych i pomocniczych, które są w stanie technicznie zapewnić.

- Akumulatory, koła zamachowe i inne technologie umożliwiają przepływ mocy w obie strony i reagują znacznie szybciej. FERC zauważyła, że zasady rynkowe opracowane dla tradycyjnych metod wytwarzania mogą stwarzać bariery wejścia dla nowych technologii, takich jak magazyny energii. Zaproponowała, aby operatorzy sieci stworzyli odpowiednie taryfy w celu określenia modelu uczestnictwa, analizując fizyczne i operacyjne właściwości magazynów, co zwiększy konkurencję i ograniczy stawki. FERC zaproponowała, aby każdy operator zdefiniował kryteria w swojej taryfie, które nie mogą ograniczać uczestnictwa różnych typów magazynów. Uczestnictwo będzie uwzględniało jedynie parametry fizyczne i operacyjne, co umożliwi wprowadzenie nowych technologii bez potrzeby zmiany taryf.

- FERC wymaga, aby taryfy określające model uczestnictwa magazynów energii uwzględniały jedynie magazyny o mocy co najmniej 100 kW. Ten wymóg obejmuje wszystkie minimalne wymagania dotyczące pojemności, minimalną ofertę sprzedaży oraz zakupu.

- FERC wymaga, aby sprzedaż energii elektrycznej z rynku OSD i OSP do magazynu energii, którą następnie odsprzeda za powrotem na te rynki, odbywała się po cenie hurtowej za energię elektryczną. Ponadto wymaga od operatorów posiadania liczników mierzących całą energię wchodzącą i wychodzącą. Natomiast magazyny OSD i u odbiorcy za licznikiem wymagają innego rozwiązania.

W przypadku instalacji magazynowania energii w Japonii wymagane są określone pozwolenia, które zostały omówione w poniższej tabeli.

| Typ                                | Regulacje prawne                                                                                                |                                                                               | Organizacja                                                                                |
|------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wytyczne<br>(Wymagania techniczne) | Wytyczne techniczne dotyczące połączeń sieci w celu zapewnienia bezpiecznej jakości energii elektrycznej (2013) |                                                                               | Ministerstwo Gospodarki, Handlu i Przemysłu (METI)                                         |
|                                    | Kodeks połączeń sieciowych (JEAC 9701-2012)                                                                     |                                                                               | Stowarzyszenie Elektryki Japonii (JEA)                                                     |
| Pozostałe                          | Akt prawny dotyczący energii elektrycznej                                                                       | Wymagane zatwierdzenie dla dużych magazynów energii (większych niż 80,000kWh) | Ministerstwo Gospodarki, Handlu i Przemysłu (METI)                                         |
|                                    | Przepisy przeciwpożarowe                                                                                        | Niebezpieczny materiał dla ponad 1,000l organicznego roztworu elektrolitu     | Agencja Zarządzania Pożarami i Katastrofami, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Komunikacji |
|                                    | Rozporządzenie przeciwpożarowe                                                                                  | Wymagane pozwolenie dla dużych baterii (4,800Ah/ogniwo)                       |                                                                                            |
|                                    | Przepisy budowlane                                                                                              | Aplikacja budowlana dla budynku w zakresie właściwości przeciwpożarowych      | Ministerstwo Infrastruktury, Transportu i Turystyki                                        |

#### Wdrożenie w Polsce systemu inteligentnego opomiarowania:

Jeżeli chodzi o inteligentne opomiarowanie to większość krajów UE jest w fazie wdrażania centralnych systemów inteligentnego opomiarowania (m.in. Norwegia, Szwecja, Finlandia) lub takie systemy posiadają (m.in. Estonia, Holandia, Dania, Włochy). Systemy te obejmują centralne gromadzenie lub centralny dostęp do danych pomiarowych.<sup>5</sup>

Rozwiązania te są zbliżone co do swej istoty do modelu proponowanego do wdrożenia w Polsce. Funkcje zarządzających centralnymi systemami danych pełnią zazwyczaj podmioty niezależne organizacyjnie i funkcjonalnie od OSD i sprzedawców, najczęściej są to spółki powiązane z Operatorami Systemu Przesyłowego (w większości krajów UE jest jeden OSP). Rolę OIRE może również pełnić bezpośrednio OSP. Działalność w obszarze zarządzania informacjami pomiarowymi jest działalnością regulowaną.

Systemy najbardziej zbliżone do proponowanych rozwiązań, opierające się na scentralizowanym modelu zarządzania danymi i informacjami pomiarowymi, wprowadzone zostały w Danii. Na uwagę zasługuje szereg podobieństw pomiędzy strukturami rynku energii elektrycznej w Danii i w Polsce: jeden OSP, duża liczba OSD, duża liczba sprzedawców, bardzo duża liczba interakcji między tymi uczestnikami.

Z kolei zdecentralizowany system zarządzania danymi pomiarowymi oznacza utrzymanie kontroli poszczególnych OSD nad tymi danymi (wzmocnienie pozycji monopolisty na danym obszarze dystrybucyjnym, co w połączeniu z zależnościami kapitałowymi z niektórymi sprzedawcami może dawać przewagę konkurencyjną). Taki stan ma obecnie miejsce w Niemczech z uwagi na stosunkowo niewielką liczbę liczników zdalnego odczytu.

Brak jest funkcjonujących przykładów zdecentralizowanych systemów zarządzania danymi pomiarowymi przez wiele podmiotów, które byłyby niezależne od OSD, na zasadach wolnej konkurencji.

Poniżej przedstawiono syntetycznie sposób funkcjonowania systemów pomiarowych w kilku państwach UE<sup>6</sup>.

#### NIEMCY

<sup>5</sup> Data Exchange in Electric Power Systems: European State of Play and Perspectives, Thema Consulting Group, czerwiec 2017

<sup>6</sup> CEER, Review of Current and Future Data Management Models – CEER Report, Ref: C16-RMF-89-03, 13 grudnia 2016;

<https://www.ceer.eu/documents/104400/-/-/1fbc8e21-2502-c6c8-7017-a6df5652d20b>

Odbiorcą danych pomiarowych jest OSD, które opowiada za weryfikację i przeprowadzanie niezbędnych korekt danych. Dane mogą zostać dalej udostępnione tym interesariuszom, którzy, ze względu na wykonywane przez siebie funkcje w systemie – na podstawie przepisów prawa mają do nich dostęp w określonym zakresie.

Przewidywane zmiany funkcjonowania systemów pomiarowych dotyczą konieczności zmiany podmiotu udostępniającego dane pomiarowe w związku z technologicznymi uwarunkowaniami stosowania liczników zdalnego odczytu.

Wyniki przeprowadzonej przez Niemcy oceny ekonomicznej kosztów i korzyści wskazały na brak uzasadnienia dla pełnego (100%) wdrożenia liczników zdalnego odczytu. Obowiązek dostarczenia i zainstalowania inteligentnych liczników ma być ograniczony do odbiorców, którzy pobierają powyżej 6 000 kWh energii rocznie oraz dostawców (prosumentów i producentów energii elektrycznej połączonych z siecią), których maksymalna moc wytwórcza przekracza 7 kW. Pozostali uczestnicy systemu będą mieli możliwość wyboru, czy instalować liczniki zdalnego odczytu czy pozostać przy licznikach statycznych.

## HOLANDIA

W Holandii funkcjonuje system, w którym scentralizowany jest obszar komunikacji z użyciem wielu baz danych (*multiple databases hub*), natomiast obszar gromadzenia i przechowywania danych jest scentralizowany częściowo. Zarządzanie skojarzonymi bazami danych powierzone zostało organizacji (ESDN), w której udziały posiadają wszystkie OSD. Poszczególne, uprawnione podmioty (sprzedawcy, operator platformy wymiany danych, OSD) posiadają odpowiedni dostęp do poszczególnych baz w systemie, zarówno w aspekcie zakresu danych jak i celu ich przetwarzania. Przeprowadzanie odczytów odbywa się metodą inkasencką lub automatycznie – z udziałem liczników zdalnego odczytu. W pierwszym przypadku, dane przekazywane są do sprzedawcy energii elektrycznej, w drugim - dane są zbierane i przechowywane przez OSD, a następnie przekazywane do sprzedawcy energii elektrycznej.

Odczyty realizowane są z częstotliwością raz na rok lub w okresach dwumiesięcznych (inkasent) albo codziennie (pomiar zdalny). W przypadku, gdy urządzenie zainstalowane u odbiorcy umożliwia odczyt zdalny, sprzedawca jest zobowiązany do przeprowadzania odczytu i pozyskiwania danych w ten sposób, za pośrednictwem OSD, co najmniej raz na dwa miesiące. Informacje te, wraz z danymi odbiorców, są przechowywane w centralnej bazie OSD zarządzanej przez ESDN.

OSD zobligowane są do wdrożenia inteligentnego systemu pomiarowego z zastosowaniem liczników zdalnego odczytu do końca 2020 roku.

## DANIA

Model wyjściowy w Danii wykazywał wiele podobieństw do uwarunkowań występujących w Polsce. Można ocenić, że przyczyny wdrożenia były analogiczne - brak wystarczającego rozdziału pomiędzy OSD oraz niektórymi (największymi) sprzedawcami i wynikająca z tego negatywna ocena możliwości rozwoju rynku konkurencyjnego.

Począwszy od marca 2013 r. w Danii funkcjonuje DataHub, który jest centralną platformą rynkową obsługującą w sposób kompleksowy wymianę informacji i procesy realizowane pomiędzy uczestnikami rynku energii. W konsekwencji wprowadzenia w Danii nowego modelu rynkowego priorytetyzującego odbiorcę końcowego, w kwietniu 2016 r. uruchomiono DataHub drugiej generacji. Produkt ten został zrealizowany przez OSP Danii, oraz jest przez niego obsługiwany.

Odbiorca końcowy posiada relację z rynkiem wyłącznie za pośrednictwem sprzedawcy energii, od którego otrzymuje jeden rachunek wygenerowany na podstawie kompleksowych danych zgromadzonych w DataHub. Po stronie sprzedawcy leży rozliczenie z OSP i OSD, a także z organami podatkowymi. Wszystkie dane i informacje pomiarowe są zbierane przez OSD, a następnie przekazywane do DataHub, z poziomu którego są udostępniane uprawnionym podmiotom w odpowiednim dla nich zakresie. Należy podkreślić, że konsumenci mogą w pełni kontrolować, w jaki sposób, kiedy i jakie podmioty mogą uzyskiwać dostęp do ich danych dotyczących zużycia energii elektrycznej. W tak funkcjonującym modelu firmy (przedsiębiorstwa dystrybucyjne i sprzedawcy energii elektrycznej) nie wymieniają danych bezpośrednio pomiędzy sobą.

Użytkownicy końcowi posiadają bezpośredni dostęp do swoich danych i informacji w DataHub, gdzie są identyfikowani i uwierzytelniani na podstawie podpisu cyfrowego. Sprzedawcy energii mają dowolność w wyborze formy prezentowania klientom informacji o zużyciu, przy czym obowiązują ich określone wymagania mające na celu zapewnienie przejrzystości.

## WŁOCHY

Włochy będąc pionierem w UE w zakresie budowy systemów AMI (advanced meter infrastructure) zakończyły wymianę liczników na inteligentne w 2006 roku.

Obecny model jest zdecentralizowany w aspekcie komunikacji. Wymiana danych odbywa się bezpośrednio pomiędzy OSD a sprzedawcami, w sposób zestandaryzowany. W zakresie odpowiedzialności OSD zawiera się: przeprowadzanie odczytów, gromadzenie i przechowywanie danych pomiarowych, ich walidacja i zapewnienie dostępności danych dla uczestników rynku na niedyskryminujących zasadach.

Dane z obszaru komercyjnego są przetwarzane w systemie informacji zintegrowanej SII (na warunkach określonych w kodeksie dotyczącym ochrony prywatności), który to system - według przewidywań – stanie się w przyszłości centralną bazą zawierającą dane o zużyciu energii przez odbiorców, jak też będzie wykorzystywany przez OSD jako miejsce obsługi procesów związanych z zarządzaniem licznikiem. Należy zauważyć, że system SII jest w założeniach dedykowany zarówno dla sektora elektroenergetycznego jak i dla sektora gazowego.

Liczniki inteligentne przesyłają wielkości zmierzonej energii do OSD automatycznie w interwałach miesięcznych.

Operatorzy systemów dystrybucyjnych we Włoszech przygotowują się do uruchomienia nowej infrastruktury komunikacyjnej, która umożliwi wykorzystanie w pełni potencjału liczników zdalnego odczytu drugiej generacji.

## NORWEGIA

Działający system wymiany informacji (Ediel) jest systemem zestandaryzowanym, przy czym funkcjonuje w modelu zdecentralizowanym, w związku z czym wszystkie OSD są odpowiedzialne za utrzymanie danych i prawidłowego dostępu do danych. Przetwarzanie danych (w tym danych o użytkownikach końcowych) we wszystkich obszarach w systemie jest regulowane przez NRA (National Regulatory Agency). Dane z odczytów i dane użytkowników są gromadzone, zarządzane i przechowywane przez OSD.

Obecnie fazę obowiązkowych testów przechodzi system Elhub – oparty na modelu scentralizowanym, umożliwiający gromadzenie historycznych danych zużycia energii, wyposażony w szereg innych funkcjonalności. Według aktualnych informacji płynących ze Statnett<sup>7</sup> (norweskiego operatora systemu przesyłowego), proces uruchomienia Elhub zakończy się w lutym 2019.

Wdrożenie systemu będzie skutkowało dla wszystkich uczestników rynku odczuwalną zmianą: jeden podmiot (Elhub) będzie odpowiedzialny za zarządzanie danymi. Rolą OSD będzie dostarczanie danych z odczytów i danych o punktach pomiarowych do Elhub, podczas gdy sprzedawcy energii będą dostarczać dane o użytkownikach dla każdego punktu pomiarowego. Przewiduje się, że efektem wdrożenia będzie poprawa efektywności zarządzania rynkiem detalicznym. Za sprawą funkcjonowania zcentralizowanego ośrodka zarządzania danymi, OSD zredukują swoje koszty. Dzięki takiemu rozwiązaniu konsumenci uzyskają dostęp do danych historycznych o własnym zużyciu i będą mogli zarządzać dostępem do tych danych. W następstwie pełnego wdrożenia, spodziewanego na początku 2019 roku, odbiorcy końcowi (konsumenci) i upoważnieni uczestnicy rynku energii będą mieli możliwość dostępu do danych bieżących o zużyciu (w czasie rzeczywistym) bezpośrednio z liczników zdalnego odczytu, wyposażonych w zestandaryzowany interfejs dostarczony przez Norwegian Electronic Committee (NEK).

## ESTONIA<sup>8</sup>

Estonia zrealizowała w pełni plan wdrożenia liczników zdalnego odczytu do stycznia 2017 roku. W celu wsparcia procesów zachodzących na rynku energii elektrycznej, utworzono Electricity Data Hub (dalej: Data Hub), który – w powiązaniu z Esfeed (platforma wymiany danych) i z wykorzystaniem jego funkcjonalności – wspomaga zmianę sprzedawcy energii oraz zapewnia udostępnianie danych pomiarowych uprawnionym interesariuszom.

Wśród funkcjonalności platformy Estfeed wskazać należy m.in. zarządzanie wymianą danych pomiędzy uczestnikami rynku, przechowywanie danych pomiarowych i umożliwienie odbiorcom wglądu do swoich danych (za pośrednictwem dedykowanego portalu w Internecie), jak też mechanizmy obliczeniowe na potrzeby generowania pojedynczej faktury przez sprzedawcę. Dane z Data Hub są wykorzystywane do przeprowadzania analiz charakterystyki zużycia energii elektrycznej.

Data Hub w powiązaniu z Estfeed funkcjonuje na otwartym rynku energii i jest dostępny dla uprawnionych grup użytkowników (operatorów sieci dystrybucyjnych, sprzedawców energii, klientów). Każdy OSD jest odpowiedzialny za zbieranie danych z odczytów i informacji pomiarowych i przekazywanie ich do Data Hub, przy czym straty w ramach obszaru działania każdego operatora przyporządkowywane są odrębnie. Sprzedawcy mają obowiązek przekazywania danych do Data Hub po zawarciu umowy z klientem. Korzystanie z Data Hub wymaga zawarcia stosownej umowy z Elering (pełniącym w Estonii rolę Operatora Systemu Przesyłowego), która określa prawa i obowiązki w obszarze przekazywania i pozyskiwania danych. Wdrożenie systemu inteligentnego opomiarowania wraz z Data Hub umożliwiło: obniżenie kosztów, poprawę efektywności działań wszystkich uczestników rynku i ograniczenie strat sieciowych.

### 4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

| Grupa | Wielkość | Źródło danych | Oddziaływanie |
|-------|----------|---------------|---------------|
|-------|----------|---------------|---------------|

<sup>7</sup> Statnett, aktualności ze strony internetowej <http://www.statnett.no/Media/Nyheter/Nyhetsarkiv-2018/De-forste-akterer-er-godkjent-for-a-ta-i-bruk-Elhub/>, data publikacji: 16 maja 2018 r.

<sup>8</sup> Prezentacja „Elering’s Data Hubs for Energy Markets”, Elering AS, lipiec 2018.

|                                                                                                                                                                                                                                                              |                                      |                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|----------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Prezes Urzędu Regulacji Energetyki                                                                                                                                                                                                                           | 1                                    | Teks ustawy                            | <p>Pozytywne:<br/>Ułatwienie wykonywania bezpośredniego nadzoru nad działalnością OSD, OIRE, Sprzedawcami energii elektrycznej oraz dostęp do większej ilości zagregowanych danych pomiarowych w sektorze.</p> <p>Negatywne:<br/>Na Prezesa URE zostaną nałożone dodatkowe obowiązki związane z wprowadzeniem nowych narzędzi pozwalających na skuteczne monitorowanie rynku paliw ciekłych (jak niżej), uznawania kwalifikacji osób wykonujących prace przy urządzeniach, instalacjach i sieciach energetycznych nabytych w państwach członkowskich UE, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwach członkowskich EFTA oraz utratą ważności świadectw kwalifikacyjnych po upływie 5 lat od dnia dokonania wpisu w rejestrze świadectw kwalifikacyjnych, a także zatwierdzaniem instrukcji ruchu i eksploatacji instalacji magazynowej i uznawania systemu dystrybucyjnego za zamknięty.</p> |
| <p>Podmioty działające na rynku paliw ciekłych:</p> <p>1) posiadające koncesje na wytworzenie paliw ciekłych lub koncesje na obrót paliwami ciekłymi z zagranicą</p> <p>2) Posiadające koncesję na obrót paliwami ciekłymi</p> <p>3) podmioty przywożące</p> | <p>ok. 50</p> <p>5945</p> <p>447</p> | Dane z rejestrów URE (stan na 02.2020) | <p>- dodatkowy obowiązek sprawozdawczy w przypadku zmian struktury własnościowej (pkt 1 i 2)</p> <p>- dodatkowy wymóg posiadania rękojmi do prowadzenia działalności (pkt 1-3)</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Towarowa Giełda Energii                                                                                                                                                                                                                                      | 1                                    | Tekst ustawy                           | <p>Pozytywne:<br/>Stosowanie przepisów Rozporządzenia 2015/1222 jako Nominowany Operator Rynku Energii (NEMO). Wpływ – pozytywny: TGE pełnym</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

|                                           |     |                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-------------------------------------------|-----|---------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                           |     |                                                                           | uczestnikiem na rynku europejskim.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Sprzedawcy energii el. i gazu             | 656 | Sprawozdanie z działalności Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w 2016 r. | <p>Pozytywne:</p> <p>1) Konkurencyjne zasady relacji umownych pomiędzy sprzedawcą a OSD lub OSP.</p> <p>2) Obniżenie czasu do wystawienia faktury prawdopodobnie przełoży się na skuteczność naliczania należności i jej późniejszego egzekwowania od odbiorcy końcowego, za sprawą wykorzystania informacji i danych pozyskiwanych przy pomocy licznika inteligentnego. Skrócenie czasu trwania procedury zmiany sprzedawcy i zmniejszenie jej kosztów.</p> <p>Negatywne:</p> <p>Wprowadzenie zakazu zawierania umowy na sprzedaż energii elektrycznej poza lokalem przedsiębiorstwa zawęzi katalog sposobów zawierania umów z odbiorcą w gospodarstwie domowym.</p>                                                                                                                                                    |
| Operatorzy Systemów Dystrybucyjnych (OSD) | 236 | BIP URE                                                                   | <p>Pozytywne :</p> <p>1) Konkurencyjne zasady relacji umownych pomiędzy sprzedawcą a OSD lub OSP;</p> <p>2) Obniżenie kosztów zabiegów eksploatacyjnych na licznikach dokonywanych u klienta, poprawa jakości dostaw energii elektrycznej dzięki właściwemu jej opomiarowaniu i łatwej identyfikacji miejsc wpływających na pogorszenie jakości dostaw, polepszenie skuteczności planowania zadań eksploatacyjnych, remontów i prac modernizacyjnych;</p> <p>3) Zwolnienie niedużych OSD, którzy uzyskali status zamkniętego systemu dystrybucyjnego, z enumeratywnie określonych obowiązków ustawowych.</p> <p>Negatywne:</p> <p>1) Nałożenie obowiązków na OSD instalacji liczników zdalnego systemu oraz dostosowania systemów teleinformatycznych do przepisów prawa wprowadzających inteligentne opomiarowania;</p> |

|                                                                                           |              |          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|----------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                           |              |          | 2) Konieczność dostosowania logo do wymogów prawa UE.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Operator Systemu Przesyłowego (PSE S.A.)                                                  | 1            | BIP URE  | <p>Pozytywne :</p> <p>1) Konkurencyjne zasady relacji umownych pomiędzy sprzedawcą a OSD lub OSP;</p> <p>2) Usprawnienie zarządzania popytem u odbiorców oraz obniżenie szczytowego zapotrzebowania na moc.</p> <p>Negatywne:</p> <p>Konieczność utworzenia Centralnego Systemu Informacji Rynku Energii.</p>                                                                                                                           |
| Agregatorzy                                                                               | 5            | PSE S.A. | <p>Pozytywne:</p> <p>Możliwość bezpośredniego dostępu do danych pomiarowych odbiorców i wytwórców, z którymi agregator ma lub będzie miał zawarte umowy w celu świadczenia na rzecz operatora usług systemowych. Wpłynie to również na rozwój biznesu usług systemowych w tym usług realizowanych przez agregatorów dzięki łatwiejszej ocenie potencjału odbiorców i wytwórców w zakresie uczestniczenia w rynku usług systemowych.</p> |
| Wytwórcy energii elektrycznej (elektrownie szczytowo – pompowe)                           | 6            | BIP URE  | <p>Pozytywne:</p> <p>Zniesienie niepotrzebnych barier rozwoju w przypadku uzyskania koncesji na magazynowanie energii elektrycznej lub wpisu do rejestru magazynów energii elektrycznej.</p>                                                                                                                                                                                                                                            |
| Odbiorcy energii elektrycznej w gospodarstwach domowych (grupa taryfowa G oraz C1x o mocy | Ok. 16,3 mln | BIP URE  | <p>Pozytywne:</p> <p>Zapewnienie dostępu do energii elektrycznej na konkurencyjnych warunkach sprzedaży, ochrona przed stosowaniem praktyk naruszających zbiorowe interesy</p>                                                                                                                                                                                                                                                          |

|                                                      |                                                                                  |                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| umownej mniejszej lub równej 16 kW)                  |                                                                                  |                                                                           | <p>konsumentów, oraz poszerzenie świadomości prawnej.</p> <p>Ponadto, w zakresie systemu inteligentnego opomiarowania:</p> <p>Pozytywne – przewaga korzyści dla odbiorców końcowych nad ponoszonymi kosztami wdrożenia: w krótkim okresie koszty te zostaną zrekompensowane poprzez oszczędności wynikające ze zmniejszonego zużycia energii, za sprawą m.in. większej świadomości w zakresie charakterystyki zużycia energii, jego kontrolowania i regulowania oraz odpowiedzi na zachęty cenowe wprowadzane przez konkurujących ze sobą sprzedawców energii elektrycznej i wykorzystania możliwości sprawniej zmiany sprzedawcy energii w celu skorzystania z korzystniejszej oferty.</p> <p>Pozytywne – wzrost możliwości poprawy efektywności energetycznej.</p> |
| Odbiorcy końcowi gazu ziemnego                       | 6,9 mln                                                                          | Sprawozdanie z działalności Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w 2016 r. | <p>Pozytywne:</p> <p>Zapewnienie dostępu do energii elektrycznej na konkurencyjnych warunkach sprzedaży oraz ochrona przed stosowaniem praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Producenci urządzeń                                  | Kilkuset                                                                         | Internet                                                                  | <p>Pozytywne:</p> <p>Produkcja i dostarczanie urządzeń pomiarowych na dużą skalę, zwiększenie zatrudnienia, rozwój technologii, zwiększenie konkurencji wśród producentów urządzeń pomiarowych.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Właściciele pociągów, metro, tramwajów i trolejbusów |                                                                                  | Tekst ustawy                                                              | <p>Pozytywne:</p> <p>Zaproponowane rozwiązania pozwolą na urealnienie kosztów ponoszonych przez właścicieli ww. pojazdów odzwierciedlających rzeczywiste zużycie energii elektrycznej i korzystanie z sieci.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Organy administracji miar                            | Główny Urząd Miar, 10 okręgowych urzędów miar (w tym 50 wydziałów zamiejscowych) | Główny Urząd Miar                                                         | <p>Organy administracji miar wykonują legalizację ponowną przyrządów pomiarowych, a na wniosek podmiotów uprawnionych do złożenia wniosku o dokonanie legalizacji ponownej będą wydawały decyzje</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |

|                                                                                                                                             |               |                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|----------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                             |               |                                                          | o odroczeniu legalizacji i zezwoleniu na dalsze użytkowanie na maksimum 12 miesięcy.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Użytkownicy przyrządów pomiarowych stosowanych w wielu dziedzinach gospodarki, w tym gospodarstwa domowe, przedsiębiorcy, organy państwowe. | Powyżej 1 mln | Dane statystyczne wykonanych legalizacji za lata ubiegłe | <p>1. Umożliwienie odroczenia terminu dokonania legalizacji i zezwolenie na dalsze użytkowanie przyrządów pomiarowych w sytuacji panującej epidemii COVID-19.</p> <p>2. Zapewnienie odpowiedniej jakości pomiarów wykonywanych przyrządami pomiarowymi.</p> <p>3. Jednakowe traktowanie wszystkich użytkowników przyrządów pomiarowych.</p> <p>4. Umożliwienie działania zgodnego z prawem, w związku z użytkowaniem przyrządów pomiarowych, wobec których nie ma możliwości dokonania legalizacji w sytuacji nie zależnej od użytkownika.</p> |

Projekt został zamieszczony na stronie internetowej BIP RCL zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa. W okresie październik 2018 r. – lipiec 2019 r. przeprowadzono konsultacje społeczne. Wykaz podmiotów, które zgłosiły uwagi oraz raport z konsultacji publicznych znajduje się na str. BIP RCL: <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12317354/katalog/12543041#12543041>

## 6. Wpływ na sektor finansów publicznych – razem

[illegible]

|                                                                                      |                   |
|--------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|
| Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń | Patrz pkt 6a i 6b |
|--------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|

[illegible]

|                                                                                      |                                                                                                                                  |         |         |         |         |         |         |         |         |         |         |
|--------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|
| Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń | Oszacowanie kosztów [zł] jakie należy zagwarantować regulatorowi w celu wykonywania dot. obowiązków dot. uznawania kwalifikacji. |         |         |         |         |         |         |         |         |         |         |
|                                                                                      | Pozycja                                                                                                                          | 2020    | 2021    | 2022    | 2023    | 2024    | 2025    | 2026    | 2027    | 2028    | 2029    |
|                                                                                      | Wynajem powierzchni i biurowej i koszty energii                                                                                  | 63 448  | 64 908  | 66 400  | 67 928  | 69 490  | 71 088  | 72 723  | 74 396  | 76 107  | 77 829  |
|                                                                                      | Koszty zatrudnienia 3 pracowników w wraz z pochodnym i                                                                           | 330 000 | 337 590 | 345 355 | 353 298 | 361 424 | 369 736 | 378 240 | 386 940 | 395 839 | 404 949 |
|                                                                                      | Utworzenie 3 stanowisk pracy w tym infrastruktury oraz ich utrzymanie                                                            | 37 931  | 8 621   | 9 483   | 10 431  | 20 690  | 17 241  | 17 638  | 18 044  | 18 459  | 18 875  |
|                                                                                      | Razem                                                                                                                            | 433 399 | 413 139 | 423 260 | 433 679 | 453 627 | 460 091 | 470 627 | 481 406 | 492 433 | 503 653 |

[illegible]

|                                                                                      |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |      |      |      |      |      |      |      |       |       |                       |
|--------------------------------------------------------------------------------------|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|------|------|------|------|------|------|-------|-------|-----------------------|
| stycznia 2019 r., w mln zł)                                                          |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |      |      |      |      |      |      |      |       |       | (0-10)                |
| <b>Dochody ogółem</b>                                                                |  | 0,0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 1,3  | 1,7  | 2,8  | 12,5 | 30,7 | 50,0 | 79,2 | 105,5 | 133,3 | 155,6<br><b>572,6</b> |
| Budżet państwa z tytułu VAT                                                          |  | 0,0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 0,0  | 1,3  | 1,7  | 2,8  | 11,2 | 28,6 | 47,0 | 74,9  | 99,9  | 126,4<br><b>542,5</b> |
| Budżet państwa (pozostałe)                                                           |  | 0,0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 0,0  | 0,0  | 0,0  | 0,0  | 0,1  | 0,1  | 0,2  | 0,2   | 0,3   | 0,4<br><b>1,7</b>     |
| JST                                                                                  |  | 0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 0    | 0    | 0    | 1,2  | 2    | 2,8  | 4,1  | 5,3   | 6,5   | 6,5<br><b>28,4</b>    |
| pozostałe jednostki (oddzielnie)                                                     |  | 0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    | 0     | 0     | 0<br><b>0,0</b>       |
| <b>Wydatki ogółem</b>                                                                |  | 0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 0,1  | 0,1  | 0,1  | 0,5  | 1,3  | 2,1  | 3,4  | 4,5   | 5,8   | 6,8<br><b>24,7</b>    |
| budżet państwa                                                                       |  | 0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 0    | 0    | 0    | 0    | 0,1  | 0,1  | 0,2  | 0,2   | 0,3   | 0,4<br><b>1,3</b>     |
| JST                                                                                  |  | 0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 0,1  | 0,1  | 0,1  | 0,5  | 1,2  | 2    | 3,2  | 4,3   | 5,5   | 6,4<br><b>23,4</b>    |
| pozostałe jednostki (oddzielnie)                                                     |  | 0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    | 0     | 0     | 0<br><b>0,0</b>       |
| <b>Saldo ogółem</b>                                                                  |  | 0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 1,2  | 1,6  | 2,7  | 12   | 29,4 | 47,9 | 75,8 | 101   | 127,5 | 148,8<br><b>547,9</b> |
| budżet państwa                                                                       |  | 0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 1,3  | 1,7  | 2,8  | 11,2 | 28,5 | 46,9 | 74,7 | 99,7  | 126,1 | 148,3<br><b>541,2</b> |
| JST                                                                                  |  | 0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | -0,1 | -0,1 | -0,1 | 0,7  | 0,8  | 0,8  | 0,9  | 1     | 1     | 0,1<br><b>5,0</b>     |
| pozostałe jednostki (oddzielnie)                                                     |  | 0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    | 0     | 0     | 0<br><b>0,0</b>       |
| Źródła finansowania                                                                  |  | Zadania związane z wdrożeniem systemu inteligentnego opomiarowania zostaną sfinansowane ze środków inwestorów zaangażowanych w projekt tj. Operatorów Systemu Dystrybucyjnego oraz Operatora Systemu Przesyłowego.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |      |      |      |      |      |      |      |       |       |                       |
| Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń |  | <p>W prowadzonej analizie uwzględniono (poza odbiorcami z grupy taryfowej G) wyodrębnioną z grupy taryfowej C1x grupę odbiorców posiadających moc umowną mniejszą lub równą 16 kW. Jako uzasadnione przyjęto rozwiązanie, w którym odbiorcy dwóch ww. grup taryfowych z uwagi na niewielkie średnioroczne zużycie energii elektrycznej będą rozliczani na tych samych zasadach, a w rezultacie wspólnie zostaną objęci projektem wdrożenia inteligentnego opomiarowania.</p> <p>Na potrzeby oszacowania wpływu projektu na sektor finansów publicznych (na podstawie danych OSD na temat liczebności odbiorców grupy taryfowej C) ustalono liczbę odbiorców dla wyodrębnionej grupy C1x o mocy umownej mniejszej lub równej 16 kW oraz udział liczników jednostek sektora finansów publicznych w liczebności tej grupy (udział ten wynosi 11,6%). W ramach założeń do obliczeń przyjęto, że JSFP partycypować w trzech z pięciu kluczowych korzyści wynikających z wdrożenia projektu – ograniczeniu odczytów w trybie inkasenckim (korzyść OSD w 90% przeniesiona na odbiorców), redukcji strat handlowych i technicznych (korzyść OSD w 50% przeniesiona na odbiorców) oraz zmniejszeniu udziału we wsparciu utrzymania i budowy nowych źródeł wytwórczych. Założono, że dwie pozostałe kluczowe korzyści wynikające z modyfikacji zachowań w zakresie zużycia energii elektrycznej (obniżenie zużycia) oraz czynnego uczestnictwa w rynku energii będą nieosiągalne dla JSFP z uwagi na charakter prowadzonej przez nie działalności oraz charakterystykę zużycia. Udział JSFP w kosztach wdrożenia inteligentnego opomiarowania, z uwzględnieniem obowiązującego systemu taryfowania, oszacowano na równi z odbiorcami grupy taryfowej G oraz pozostałymi odbiorcami grupy C1x o mocy umownej mniejszej lub równej 16 kW.</p> <p>Zidentyfikowane koszty i korzyści wynikające z wdrożenia projektu dla grupy taryfowej C1x oszacowano według klucza zużycia, a następnie przeliczono ich poziom dla JSFP (wydatki – koszty przeniesione na JSFP jako odbiorców i wpływy – korzyści JSFP jako odbiorców wg ustalonego wcześniej udziału procentowego). Udział w korzyściach wynikających z wprowadzenia inteligentnego opomiarowania jednostek budżetu państwa, samorządu terytorialnego oraz pozostałych w całej grupie jednostek sektora finansów publicznych przyjęto na poziomie (odpowiednio) 5%, 94% oraz 1%, co pozwoliło na uszczegółowienie obliczeń w zakresie dochodów i wydatków, wynikających z wdrożenia projektu i mających wpływ na sektor finansów publicznych. Należy zaznaczyć, że ww. procenty (5%, 94% oraz 1 %) dotyczą udziału w ww. korzyściach bez VATu, stąd należy porównać pozycje budżet państwa (pozostałe) oraz JST.Warto również podkreślić, że liczby ujęte w tabeli stanowią zaokrąglenia z dokładnością jednego miejsca po przecinku, stad w niektórych przypadkach mogą lekko odstawać od wskazanych proporcji: 5%, 94% oraz 1%.</p> |      |      |      |      |      |      |      |       |       |                       |

**7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe**

| Skutki                                                                                               |                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |     |     |      |       |        |        |                                  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|-----|------|-------|--------|--------|----------------------------------|
| Koszty w okresie 15 lat od wejścia w życie zmiany                                                    |                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |     |     |      |       |        |        |                                  |
|                                                                                                      |                                                                       | 0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 1   | 2   | 3    | 5     | 10     | 15     | <i><b>Łącznie<br/>(0-15)</b></i> |
| W ujęciu<br>pieniężnym<br>(w mln zł, ceny<br>z 2016 r.<br>zdyskontowane<br>na 1 stycznia<br>2019 r.) | przedsiębiorstwa<br>(w tym MŚP)                                       | 0,0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 0,5 | 0,7 | 1,1  | 11,3  | 59,0   | 63,9   | <b>535,8</b>                     |
|                                                                                                      | rodzina, obywatele<br>oraz gospodarstwa<br>domowe                     | 0,0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 6,6 | 8,6 | 14,0 | 141,6 | 736,1  | 796,4  | <b>6 682,8</b>                   |
| W ujęciu<br>niepieniężnym                                                                            | rodzina, obywatele<br>oraz gospodarstwa<br>domowe                     | Wejście w życie rozwiązań związanych z wdrożeniem systemu inteligentnego opomiarowania wymagać będzie od użytkowników końcowych wysiłku związanego z:<br>- analizą własnego sposobu korzystania z energii elektrycznej,<br>- wdrożeniem zmian polegających na rezygnacji z przyzwyczajeń i utrwaleniem nowych dobrych nawyków w aspekcie użytkowania energii elektrycznej w gospodarstwach domowych,<br>- porównywaniem ofert konkurujących ze sobą sprzedawców, podejmowaniem decyzji,<br>jak również przeznaczaniem odpowiedniej ilości czasu na przystosowanie się do nowych realiów i odnalezienie optymalnego dla siebie sposobu postępowania.<br>Zmiany w pozostałym obszarze, w szczególności ułożenie zaś relacji pomiędzy sprzedawcą energii elektrycznej a OSD i OSP na zasadach konkurencji, doprowadzą do zapewnienia przejrzystości cen energii elektrycznej i paliw gazowych dla odbiorców końcowych oraz ochrony przed stosowaniem niedozwolonych praktyk.                     |     |     |      |       |        |        |                                  |
| W ujęciu<br>niepieniężnym                                                                            | sektor mikro-, małych<br>i średnich oraz<br>dużych<br>przedsiębiorstw | Zagwarantowanie, że przy pracach nad urządzeniami, instalacjami i sieciami energetycznymi będą pracowały osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje sprawdzane regularnie co pięć lat.<br>Niższe zaangażowanie nakładów czasu i zasobów ludzkich niezbędnych do realizacji obowiązków sprawozdawczych.<br>Z jednej strony nastąpi polepszenie warunków do uczciwej konkurencji na rynku paliw ciekłych poprzez wzmocnienie kompetencji nadzorczych Prezesa URE oraz usuwanie luk prawnych i doprecyzowanie przepisów ustawy – Prawo energetyczne, z drugiej część przedsiębiorstw energetycznych zostanie zobowiązanych do realizacji dodatkowych obowiązków informacyjnych związanych ze wzmocnieniem monitoringu nad rynkiem paliw ciekłych.<br>Dodatkowo, przedsiębiorstwa energetyczne zostaną zobowiązane do sporządzenia instrukcji ruchu i eksploatacji sieci magazynowej oraz zmiany logo (w przypadku OSD) w sposób pozwalający na wyraźne odróżnienie od innych podmiotów w grupie. |     |     |      |       |        |        |                                  |
| Korzyści w okresie 15 lat od wejścia w życie zmiany                                                  |                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |     |     |      |       |        |        |                                  |
|                                                                                                      |                                                                       | 0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 1   | 2   | 3    | 5     | 10     | 15     | <i><b>Łącznie<br/>(0-15)</b></i> |
| W ujęciu<br>pieniężnym (w<br>mln zł, ceny<br>z 2016 r.<br>zdyskontowane<br>na 1 stycznia<br>2019 r.) | Przedsiębiorstwa<br>(w tym MŚP)                                       | 0,0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 0,0 | 0,0 | 0,0  | 26,4  | 89,2   | 93,7   | <b>841,6</b>                     |
|                                                                                                      | rodzina, obywatele<br>oraz gospodarstwa<br>domowe                     | 0,0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 0,0 | 0,0 | 0,0  | 329,5 | 1112,5 | 1168,6 | <b>10 496,2</b>                  |
| Saldo w okresie 15 lat od wejścia w życie zmiany                                                     |                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |     |     |      |       |        |        |                                  |
|                                                                                                      |                                                                       | 0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 1   | 2   | 3    | 5     | 10     | 15     | <i><b>Łącznie</b></i>            |



|               |         |          |          |          |         |          |          |          |          |          |          |          |          |          |          |          |           |
|---------------|---------|----------|----------|----------|---------|----------|----------|----------|----------|----------|----------|----------|----------|----------|----------|----------|-----------|
|               | - zł    | 0,08 zł  | 0,10 zł  | 0,17 zł  | 0,66 zł | 1,67 zł  | 2,73 zł  | 4,31 zł  | 5,70 zł  | 7,17 zł  | 8,36 zł  | 8,86 zł  | 9,04 zł  | 9,03 zł  | 8,76 zł  | 8,71 zł  | 75,34 zł  |
| <b>BILANS</b> | 0,00 zł | -0,35 zł | -0,45 zł | -0,73 zł | 8,60 zł | 11,90 zł | 15,10 zł | 19,90 zł | 25,56 zł | 31,00 zł | 25,97 zł | 23,96 zł | 23,39 zł | 23,57 zł | 24,89 zł | 25,26 zł | 257,56 zł |

Podobnie zachowują się koszty i korzyści w przeliczeniu na 1 odbiorcę grupy taryfowej C1x < 16kW.

|                                                                                                              | 0       | 1        | 2        | 3        | 4        | 5        | 6        | 7        | 8        | 9         | 10       | 11       | 12       | 13       | 14       | 15       | SU<br>MA  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|----------|----------|----------|----------|----------|----------|----------|----------|-----------|----------|----------|----------|----------|----------|----------|-----------|
| Świadome zużycie Energii – wyzwolenie zachowań na rzecz efektywnego wykorzystania energii: obniżenie zużycia | - zł    | - zł     | - zł     | - zł     | 12,01 zł | 20,15 zł | 28,40 zł | 40,85 zł | 53,47 zł | 66,36 zł  | 66,84 zł | 67,33 zł | 67,83 zł | 68,33 zł | 68,85 zł | 69,37 zł | 629,80 zł |
| Możliwość zmiany sprzedawcy                                                                                  | - zł    | - zł     | - zł     | - zł     | 1,20 zł  | 2,02 zł  | 2,84 zł  | 4,08 zł  | 5,35 zł  | 6,64 zł   | 6,68 zł  | 6,73 zł  | 6,78 zł  | 6,83 zł  | 6,88 zł  | 6,94 zł  | 62,98 zł  |
| korzyść OSD z tytułu ograniczenia odczytów w trybie inkasenckim przeniesione na odbiorcę                     | - zł    | - zł     | - zł     | - zł     | 2,51 zł  | 4,16 zł  | 5,80 zł  | 8,24 zł  | 10,66 zł | 13,06 zł  | 13,00 zł | 12,93 zł | 12,87 zł | 12,81 zł | 12,74 zł | 12,68 zł | 121,46 zł |
| korzyść OSD z tytułu redukcji strat handlowych i technicznych przeniesiona na odbiorcę                       | - zł    | - zł     | - zł     | - zł     | 0,86 zł  | 1,41 zł  | 1,95 zł  | 2,75 zł  | 3,52 zł  | 4,29 zł   | 4,23 zł  | 4,18 zł  | 4,13 zł  | 4,08 zł  | 4,03 zł  | 3,98 zł  | 39,41 zł  |
| zmniejszenie udziału we wsparciu utrzymania i budowy nowych źródeł wytwarzających                            | - zł    | - zł     | - zł     | - zł     | 8,16 zł  | 13,55 zł | 19,02 zł | 27,03 zł | 34,89 zł | 42,73 zł  | 42,45 zł | 42,08 zł | 41,82 zł | 41,42 zł | 41,00 zł | 40,69 zł | 394,85 zł |
| kost inwestycji OSD w liczniki odzwierciedlony w danym roku w taryfie, w tym koszt CSIP                      | - zł    | 0,35 zł  | 0,45 zł  | 0,73 zł  | 2,86 zł  | 7,27 zł  | 11,86 zł | 18,73 zł | 24,78 zł | 31,15 zł  | 36,36 zł | 38,51 zł | 39,28 zł | 39,24 zł | 38,07 zł | 37,89 zł | 327,55 zł |
| w tym VAT                                                                                                    | - zł    | 0,08 zł  | 0,10 zł  | 0,17 zł  | 0,66 zł  | 1,67 zł  | 2,73 zł  | 4,31 zł  | 5,70 zł  | 7,17 zł   | 8,36 zł  | 8,86 zł  | 9,04 zł  | 9,03 zł  | 8,76 zł  | 8,71 zł  | 75,34 zł  |
| <b>BILANS</b>                                                                                                | 0,00 zł | -0,35 zł | -0,45 zł | -0,73 zł | 21,88 zł | 34,03 zł | 46,15 zł | 64,23 zł | 83,12 zł | 101,91 zł | 96,84 zł | 94,75 zł | 94,15 zł | 94,23 zł | 95,44 zł | 95,76 zł | 920,95 zł |

#### Dodatkowe korzyści (w ujęciu niepieniężnym) nie związane z systemem inteligentnego opomiarowania dla sektora przedsiębiorstw:

Podstawowe korzyści z rozwoju magazynowania energii elektrycznej to:

- Dostarczanie rezerwy mocy do KSE;
- Ograniczanie krótkoterminowych fluktuacji mocy źródeł OZE;
- Wyrównywanie profilu pracy źródeł OZE;
- Ekwiwalent rozbudowy sieci zapewniający jej odłożenie w czasie;
- Zapewnianie wymaganej mocy i pojemności dla stacji ładowania pojazdów elektrycznych;
- Wyrównywanie obciążenia w instalacjach zarządzania popytem;
- Zapewnienie wymaganej szybkości zmian mocy dostarczanej przez źródła wytwórcze (rampa);
- Świadczenie usług systemowych bilansowania (frequency ancillary services);
- Świadczenie usług systemowych nie związanych z bilansowaniem (non-frequency ancillary services, np. usuwanie problemów napięciowych w sieciach dystrybucyjnych);
- Realizacja arbitrażu cenowego na hurtowym rynku energii elektrycznej (electric energy time shift).

Dodatkowo, nadanie Prezesowi URE nowych instrumentów pozwalających na ingerencję w przypadku zachowań naruszających konkurencję na rynku energii stworzy lepsze warunki prowadzenia działalności gospodarczej przez

Sprzedawców energii.

Stworzenie możliwości uzyskania statusu zamkniętego systemu dystrybucyjnego odciaży przedsiębiorstwa, które jedynie dodatkowo zajmują się dystrybucją, z enumeratywnie określonych w ustawie obowiązków.

Odroczenie zaś legalizacji przyrządów pomiarowych pozwoli na elastyczniejszą realizację obowiązków wynikających z ustawy – Prawo o miarach w dobie epidemii COVID-19.

#### **Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń do pkt 6 i 7:**

Obliczenia zostały dokonane w oparciu o metodologię i dane zawarte w materiałach przytoczonych w pkt 13.

Poszczególne składniki kosztowe związane z instalacją liczników zdalnego odczytu zostały skalkulowane na podstawie danych z faktycznych przetargów organizowanych przez największych OSD i dla założonego tempa instalacji liczników. Dane dotyczące składników kosztowych zidentyfikowanych dla procesu utworzenia OIRE pozyskano z PSE S.A. Dokonano wyspecyfikowania możliwych korzyści dla różnych uczestników rynku energii elektrycznej, które następnie wyceniono w oparciu o przyjęte założenia i model finansowy. Do wyceny wartości w cenach stałych przyjęto prognozy MFR dotyczące inflacji (stopa dyskonta równa prognozowanej stopie inflacji).

Obliczone koszty i korzyści odniesiono do odbiorców końcowych (odbiorcy z grypy taryfowej –G oraz C1x o mocy umownej mniejszej lub równej 16 KW), wykorzystując metodologię przeniesienia kosztów poprzez taryfę. Koszty w stosunku do korzyści przenoszone są z rocznym opóźnieniem, co wynika ze specyfiki kształtowania systemu taryfowego. Źródła danych oraz opis metodologii został szczegółowo opisany w materiałach przytoczonych w pkt 13.

Przedstawiono informacje szczegółowe dotyczące przewidywanych kosztów i wybranych korzyści, uzyskiwanych dzięki instalacji liczników. Koszty zawarte w poniższych tabelach dotyczą rzeczywistych prognozowanych wartości do poniesienia przez OSD i OIRE, bez uwzględnienia mechanizmu przenoszenia ich poprzez taryfę.

##### **1) Koszty funkcjonowania systemu – dane szczegółowe**

Koszty funkcjonowania systemu obejmują wydatki operacyjne OSD i OIRE w zakresie obsługi systemu liczników zdalnego odczytu. Koszt instalacji liczników ujęty w poniższej tabeli to koszty infrastruktury po stronie OSD, koniecznej do tego by system mógł działać, czyli: liczników, koncentratorów, sieci itd.

Tabela. Koszty – dane szczegółowe (w cenach z 2016 r. zdyskontowanych na 1 stycznia 2019 r.)

| dane w tys. zł/rok od wejścia w życie zmiany | 1     | 2      | 3      | 4       | 5       | 10     | 15      | <i><b>Łącznie<br/>(0-15)</b></i> |
|----------------------------------------------|-------|--------|--------|---------|---------|--------|---------|----------------------------------|
| koszty funkcjonowania systemu                | 5 691 | 6 734  | 8 948  | 23 618  | 34 665  | 92 412 | 92 827  | <b>912 713</b>                   |
| koszty wdrożenia systemu                     | 8 512 | 16 654 | 22 557 | 18 442  | 4 234   | 1 069  | 2 025   | <b>102 120</b>                   |
| koszty instalacji liczników                  | 0,0   | 0,0    | 0,0    | 828 629 | 521 520 | 31 051 | 666 522 | <b>6 894 522</b>                 |

##### **2) Korzyści - dane szczegółowe**

Korzyści, które przewidywane są do osiągnięcia zawarto w poniższej tabeli.

Tabela. korzyści odbiorców grup taryfowych G i C1x<16 kW – (zdyskontowane na dzień 1 stycznia 2019 r, w cenach z 2016 roku )

| dane w tys. zł/rok od wejścia w życie zmiany                                                                            | 1   | 2   | 3   | 4      | 5       | 10      | 15      | <i><b>Łącznie<br/>(0-15)</b></i> |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|-----|-----|--------|---------|---------|---------|----------------------------------|
| Świadome zużycie energii – wyzwolenie zachowań na rzecz efektywnego wykorzystania energii: obniżenie zużycia            | 0,0 | 0,0 | 0,0 | 82 379 | 140 310 | 499 399 | 554 953 | <b>4 755 508</b>                 |
| Zmniejszenie udziału we wsparciu utrzymania i budowy nowych źródeł wytwórczych                                          | 0,0 | 0,0 | 0,0 | 63 462 | 106 269 | 345 994 | 344 270 | <b>3 233 214</b>                 |
| Korzyść OSD z tytułu ograniczenia liczby odczytów realizowanych w trybie inkasenckim przeniesiona na odbiorcę końcowego | 0,0 | 0,0 | 0,0 | 42 560 | 71 176  | 231 057 | 234 074 | <b>2 169 829</b>                 |
| Korzyść OSD z tytułu                                                                                                    | 0,0 | 0,0 | 0,0 | 14 536 | 24 109  | 75 285  | 73 467  | <b>703 642</b>                   |

|                                                                   |     |     |     |       |        |        |        |                |
|-------------------------------------------------------------------|-----|-----|-----|-------|--------|--------|--------|----------------|
| redukcji strat handlowych i technicznych przeniesiona na odbiorcę |     |     |     |       |        |        |        |                |
| Możliwość zmiany sprzedawcy                                       | 0,0 | 0,0 | 0,0 | 8 238 | 14 031 | 49 940 | 55 495 | <b>475 551</b> |

3) Korzyści uzyskiwane w ramach wdrożenia systemu liczników zdalnego odczytu w przeliczeniu na 1 odbiorcę końcowego

Tabela. Korzyści odbiorców końcowych (z uwzględnieniem mechanizmu przełożenia korzyści przez taryfę) w przeliczeniu na 1 odbiorcę (zdyskontowane na dzień 1 stycznia 2019 r, w cenach z 2016 roku )

|                                                         | <b>1</b> | <b>2</b> | <b>3</b> | <b>4</b>  | <b>5</b>  | <b>10</b> | <b>15</b> | <b>Łącznie (0-15)</b> |
|---------------------------------------------------------|----------|----------|----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------------------|
| Korzyści w mln zł                                       | 0,0      | 0,0      | 0,0      | 211       | 356       | 1 202     | 1 262     | <b>11 338</b>         |
| Średnie korzyści w przeliczeniu na 1 odbiorcę końcowego | 0,0      | 0,0      | 0,0      | <b>12</b> | <b>21</b> | <b>68</b> | <b>68</b> | <b>634</b>            |

4) Wpływ regulacji na koszty budowy i funkcjonowania OIRE

Tabela. Koszty funkcjonowania OIRE na skutek wdrożenia planowanych regulacji (zdyskontowane na dzień 1 stycznia 2019 r, w cenach z 2018 roku)

| dane w tys. zł/rok od wejścia w życie zmiany | <b>1</b>      | <b>2</b>      | <b>3</b>      | <b>4</b>      | <b>5</b>      | <b>10</b>     | <b>15</b>     | <b>Łącznie (0-15)</b> |
|----------------------------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|-----------------------|
| OIRE - inwestycyjne                          | 8 512         | 16 654        | 22 557        | 18 442        | 4 234         | 1 069         | 2 025         | <b>102 120</b>        |
| OIRE - operacyjne                            | 5 691         | 6 734         | 8 948         | 8 995         | 10 210        | 13 026        | 12 404        | <b>167 202</b>        |
| <b>OIRE – razem</b>                          | <b>14 203</b> | <b>23 388</b> | <b>31 505</b> | <b>27 438</b> | <b>14 444</b> | <b>14 095</b> | <b>14 429</b> | <b>269 321</b>        |

Koszty inwestycyjne OIRE w pierwszych 36 miesiącach od wejścia w życie ustawy związane są z budową i uruchomieniem systemu (wdrożenie, licencje, infrastruktura IT). W kolejnych latach związane są z jego rozbudową i nakładami odtworzeniowymi.

Koszty operacyjne OIRE w pierwszych 36 miesiącach od wejścia w życie ustawy związane są z m.in. kosztami osobowymi i usług zewnętrznymi na potrzeby budowy systemu, w kolejnych latach związane są m.in. z kosztami osobowymi, usługami zewnętrznymi na potrzeby utrzymania i rozwoju systemu.

Tabela. Zatrudnienie docelowe OIRE związane z rolą Operatora Informacji Rynku Energii:

|                      | <b>1</b> | <b>2</b> | <b>3</b> | <b>4</b> | <b>5</b> | <b>10</b> | <b>15</b> |
|----------------------|----------|----------|----------|----------|----------|-----------|-----------|
| Zatrudnienie łącznie | 11       | 18       | 23       | 23       | 27       | 29        | 29        |

Zatrudnienie obejmuje nowe etaty na następujących stanowiskach: administratorzy danych, analitycy oraz stanowiska administracyjne i zarządcze.

W ujęciu niepieniężnym w zakresie skutków pośrednich - działań legislacyjnych oraz pozalegisłacyjnych, które warunkują wystąpienie oczekiwanych korzyści:

Działania legislacyjne:

1. Uchwalenie ustawy o zmianie ustawy - Prawo energetyczne
2. Wydanie aktów wykonawczych do ustawy: rozporządzenie określające szczegółowe warunki funkcjonowania systemu pomiarowego, zmiana rozporządzenia taryfowego dla energii elektrycznej w zakresie opłaty abonamentowej (Minister Klimatu).

Działania pozalegisłacyjne:

1. Zmiana Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej (OSP, zatwierdza Prezes URE);
2. Zmiany Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Dystrybucyjnej (OSD, zatwierdza Prezes URE);
3. Opracowanie standardów technicznych dostępu do centralnej bazy danych i wymiany informacji pomiarowych (OIRE w uzgodnieniu z OSD, Sprzedawcami, URE, Wytwórcami i Odbiorcami);
4. Przeprowadzenie przetargów na systemy informatyczne i sprzęt (OIRE, OSD, Sprzedawcy);
5. Integracja systemów teleinformatycznych Sprzedawców i OSD z CSIRE.

Powyższe obliczenia zostały wykonane na podstawie Aktualizacji istotnych założeń do modelu kosztów i korzyści wdrożenia inteligentnego opomiarowania w Polsce (kwiecień 2019 r.).

## 8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).                                                                                                                                                                                             | <input type="checkbox"/> tak<br><input checked="" type="checkbox"/> nie<br><input type="checkbox"/> nie dotyczy                                                                                                     |
| <input checked="" type="checkbox"/> zmniejszenie liczby dokumentów<br><input checked="" type="checkbox"/> zmniejszenie liczby procedur<br><input checked="" type="checkbox"/> skrócenie czasu na załatwienie sprawy<br><input checked="" type="checkbox"/> inne uproszczenia obowiązków informacyjnych | <input type="checkbox"/> zwiększenie liczby dokumentów<br><input type="checkbox"/> zwiększenie liczby procedur<br><input type="checkbox"/> wydłużenie czasu na załatwienie sprawy<br><input type="checkbox"/> inne: |
| Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.                                                                                                                                                                                                                                         | <input checked="" type="checkbox"/> tak<br><input type="checkbox"/> nie<br><input type="checkbox"/> nie dotyczy                                                                                                     |

Komentarz: Dzięki jednemu punktowi dostępu/kontaktu w centralnym OIRE oraz formie elektronicznej większości z wprowadzonych rozwiązań zostanie uproszczony system zarządzania i obiegu danych w procesie rozliczeń odbiorców i zmianie sprzedawcy, co przyczyni się do skrócenia obiegu informacji.

Z drugiej strony, część przedsiębiorstw energetycznych zostanie zobowiązanych do realizacji dodatkowych obowiązków informacyjnych związanych ze wzmocnieniem monitoringu nad rynkiem paliw ciekłych.

Dodatkowo, niektóre przedsiębiorstwa energetyczne zostaną zobowiązane do sporządzenia instrukcji ruchu i eksploatacji sieci magazynowej oraz zmiany logo (w przypadku OSD) w sposób pozwalający na wyraźne odróżnienie od innych podmiotów w grupie.

## 9. Wpływ na rynek pracy

Przewiduje się pozytywny wpływ na rynek pracy w sektorze produkcyjnym liczników zdalnego odczytu (szacuje się instalację takich liczników w liczbie ok. 11,4 mln w okresie do końca roku 2028 r.) oraz rozwój branży urządzeń dedykowanych do współpracy z tymi licznikami co z kolei spowoduje przyrost miejsc pracy przede wszystkim w sektorze informatycznym oraz produkcyjnym (wśród producentów dedykowanych urządzeń).

Przejęciowe problemy mogą wynikać z potrzeb przekwalifikowania w ramach struktur OSD pracowników odczytujących liczniki. Zdaniem Polskiego Towarzystwa Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej liczba zadań, realizowanych każdego roku przez poszczególnych OSD, związanych z szeroko rozumianą eksploatacją układów pomiarowych energii elektrycznej – tj. montaż liczników w ramach przyłączania nowych odbiorców, wymiana legalizacyjna oraz serwisowa u istniejących odbiorców, demontaże układów pomiarowych, odczyty, sprawdzenia i kontrole, obsługa reklamacji, wstrzymania i wznowienia dostaw energii (windykacja), zmiana grupy taryfowej, rozwiązywanie problemów ze zdalną komunikacją – jest zróżnicowana, a skala zmian rok do roku może wahać się od kilku do kilkudziesięciu procent. Duża część zadań ma charakter powtarzalny i przewidywalny (zakres wymiany legalizacyjnej, zakres odczytów harmonogramowych itp.), niemniej część zadań ma charakter losowy, a ich skala uzależniona jest od czynników zewnętrznych (gospodarczych, społecznych, regulacyjnych), w tym działań innych podmiotów (np. sprzedawców energii – zlecenia windykacyjne, stosowanie sprzedaży energii w systemie przedpłatowym, czy też działań samych odbiorców np. przyłączenia mikroinstalacji).

W zależności od przyjętego przez danego OSD modelu biznesowego prace związane z eksploatacją układów pomiarowych energii elektrycznej (w tym odczyty, montaż, wymiany liczników) mogą być realizowane przy zaangażowaniu zasobów własnych oraz obcych. Należy przy tym podkreślić, że przyjęte rozwiązania w zakresie podziału kompetencji, zasobów, a także kategoryzacja stanowisk pracy, jest cechą indywidualną i wynika ze struktury organizacyjnej i polityki poszczególnych OSD. Występują przypadki, gdzie te same zadania i prace mogą być realizowane przez różne służby OSD (monterów pogotowia energetycznego, monterów układów pomiarowych, inkasentów) lub też podmioty zewnętrzne.

### Odczyty wskazań liczników energii elektrycznej

Odczyty liczników energii elektrycznej dzielą się na odczyty rozliczeniowe (systematyczne - harmonogramowe), realizowane zgodnie z cyklami rozliczeniowymi wynikającymi z zawartych umów z odbiorcami (tj. 1, 2, 3, 6 lub 12 razy w roku), oraz odczyty pozostałe (na żądanie lub doraźnie), realizowane w związku ze zleceniami eksploatacyjnymi otrzymanymi od odbiorców (np. odczyty dodatkowe) lub sprzedawców (np. odczyty związane ze zmianą grupy taryfowej, zmianą sprzedawcy) lub wynikające z procesów OSD (odczyty realizowane przy okazji prowadzenia prac eksploatacyjnych, kontroli i sprawdzeń układów pomiarowych). Ponadto możemy rozróżnić odczyty lokalne (realizowane przez inkasentów i elektromonterów) oraz zdalne (w przypadku zastosowania układu pomiarowego ze zdalną transmisją danych). Ze względu na zakres odczytywanych danych pomiarowych (rzutu na pracochłonność zadania) możemy rozróżnić odczyty danych rozliczeniowych (wskazania liczydeł) oraz odczyty danych profilowych (dane interwałowe np. pobór energii w profilu 15 minutowym).

Ad vocem pkt. 1 i 2 poniżej zostały zaprezentowane dane dla OSD zrzeszonych w PTPiREE dotyczące odczytów liczników dla roku 2019, przy czym zaprezentowane wartości odnoszą się do zasobów bezpośrednio wykonujących odczyty liczników, bez pozostałych zasobów niezbędnych dla organizacji procesu odczytu (tzw. „back office” realizujący zadania związane z obsługą inkasentów itp.).

| Opis                                                                                                                                            | Wartość liczbową |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|
| Liczba PPE w roku 2019 objętych odczytami                                                                                                       | 17 999 805       |
| • w tym PPE odczytywane lokalnie                                                                                                                | 16 231 763       |
| • w tym PPE odczytywane zdalnie                                                                                                                 | 1 768 042        |
| Liczba wszystkich odczytów w roku 2019                                                                                                          | 70 924 146       |
| • w tym liczba odczytów lokalnych                                                                                                               | 61 611 955       |
| • w tym liczba odczytów zdalnych*                                                                                                               | 9 312 191        |
| Liczba odczytów zleconych podmiotom zewnętrznym                                                                                                 | 70,7%            |
| Liczba osób, w przeliczeniu na pełne etaty, zajmujących się odczytem liczników energii elektrycznej (etaty w OSD)                               | 563              |
| Liczba osób, w przeliczeniu na pełne etaty, zajmujących się odczytem liczników energii elektrycznej (etaty szacowane w podmiotach zewnętrznych) | 1 546            |

\* - w tabeli podano ilość odczytów rozliczeniowe (podawane Sprzedawcy służące do rozliczenia Odbiorcy).

### Instalacja liczników energii elektrycznej

Ad vocem pkt. 3 poniżej zostały zaprezentowane dane dla OSD zrzeszonych w PTPiREE dotyczące instalacji liczników dla roku 2019.

| Opis                                                                                                                 | Wartość liczbową |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|
| Liczba osób, w przeliczeniu na pełne etaty, trudniących się instalowaniem liczników energii elektrycznej w roku 2019 | 2 387            |
| • w tym pracownicy etatowi OSD                                                                                       | 996              |

Ad vocem pkt. 4 na obecnym etapie OSD nie są w stanie przedstawić stosownych analiz w tym zakresie. Przeprowadzenie prac analitycznych uzależnione jest od przyjętych regulacji prawnych w zakresie docelowego modelu rynku energii elektrycznej, w tym organizacji procesów biznesowych i zapewnienia narzędzi informatycznych dedykowanych do ich obsługi. Analiza wymaga uprzedniego pozyskania reprezentatywnych danych, a jej opracowanie możliwe będzie po rozpoczęciu masowego wdrożenia liczników zdalnego odczytu, zgodnie z przyjętymi założeniami tj. według przyjętego harmonogramu oraz zgodnie z określonymi wymaganiami prawnymi i technicznymi (w tym m.in. w zakresie technologii komunikacyjnej oraz funkcjonalności liczników).

Na bazie dotychczasowych doświadczeń ogólnie można stwierdzić, że konieczne będzie stopniowe przekwalifikowanie etatów inkasenckich na stanowiska specjalistyczne, związane z eksploatacją liczników będących urządzeniami pomiarowo-komunikacyjnymi.

Masowa instalacja liczników zdalnego odczytu pociągnie za sobą następujące konsekwencje jeżeli chodzi o rynek pracy:

Pozytywne:

1. Więcej wysokowykwalifikowanych pracowników
2. Wyższa intensywność pracy
3. Lepsze wykorzystanie pracowników
4. Proces reorganizacji jest scentralizowany i zależny od polityki regionalnej
5. Rozwój nowych branż
6. Uelastycznienie zatrudnienia
7. Optymalizacja kosztów przez outsourcing
8. Podniesienie kompetencji pracowników przez szkolenie w nowych technologiach
9. Wyższe zarobki

Negatywne:

1. Utrata pracy dla osób bez wyształcenia
2. Odejście pracowników z branży
3. Wcześniejsze przechodzenie na emeryturę starych pracowników
4. Opór dotychczasowych pracowników przed zmianą i przekwalifikowaniem

Wg amerykańskiej Fundacji Technologii Informatycznej i Innowacji (ITIF) publiczne inwestycje w inteligentne liczniki w USA doprowadzą do znacznego wzrostu zatrudnienia w wielu branżach pośredniczących we wdrożeniu inteligentnego opomiarowania. Samo wprowadzenie całego systemu wymaga długoletniego planu i wielu inwestycji w sieć pomiarową (IT, instalacja przyrządów pomiarowych, rozwinięcie sieci przesyłowych i dystrybucyjnych). W przypadku inwestycji w USA w inteligentne sieci na poziomie 20 mld \$ w ciągu lat, możliwe jest wytworzenie około 239 tysięcy miejsc pracy. We wspomnianej analizie zostały uwzględnione 3 scenariusze wsparcia rozwoju inteligentnych sieci, a ich wpływ na zatrudnienie przedstawia poniższa tabela:

| Job Type                 | \$50B over 5 years | \$100B over 5 years | Federal Mandate |
|--------------------------|--------------------|---------------------|-----------------|
| Direct and Indirect Jobs | 58,645             | 117,290             | 22,725          |
| Induced Jobs             | 120,415            | 240,830             | 45,630          |
| Network Effect           | 59,685             | 119,370             | 22,785          |
| Small Business Jobs      | 140,475            | 280,950             | 23,385          |
| Total Jobs Over 5 Years  | 238,745            | 477,490             | 91,140          |

EU Skills Panorama (2014) przedstawia struktury i umiejętności rozwijane w ramach wprowadzenia inteligentnego opomiarowania:

- Wiedza o rynku zielonej energii
- Pomiary i zarządzanie inteligentnymi sieciami
- Systemu IT do obsługi inteligentnego opomiarowania
- Współpraca z wytwórcami w celu opracowywania danych pomiarowych
- Zarządzanie ryzykiem związanym z użytkowaniem inteligentnego opomiarowania
- Opracowanie modelu rozwoju inteligentnego opomiarowania
- Cyberbezpieczeństwo inteligentnego opomiarowania

Biorąc pod uwagę rozwój powyższych branż, nie ma ryzyka permanentnego usunięcia etatów w branży elektroenergetycznej a jedynie rozwój i przesunięcie siły pracowniczej do branż pokrewnych.

Źródła:

<https://www.miamiherald.com/latest-news/article1952272.html>

<https://epsu.org/article/smart-meters-consider-employment-consequences-say-unions-and-employers>

<https://itif.org/files/roadtorecovery.pdf>

[https://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en/analytical\\_highlights/focus-utilities-and-introduction-smart-grids-and-smart-meters](https://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en/analytical_highlights/focus-utilities-and-introduction-smart-grids-and-smart-meters)

Wpływ na obszar rynku paliw ciekłych powinien być neutralny.

## 10. Wpływ na pozostałe obszary

|                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                        |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|
| <input type="checkbox"/> środowisko naturalne<br><input type="checkbox"/> sytuacja i rozwój regionalny<br><input checked="" type="checkbox"/> inne: konkurencja | <input type="checkbox"/> demografia<br><input type="checkbox"/> mienie państwowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <input checked="" type="checkbox"/> informatyzacja<br><input type="checkbox"/> zdrowie |
| Omówienie wpływu                                                                                                                                                | Użytkownicy systemu elektroenergetycznego będą mieli stały dostęp do danych o zużyciu energii elektrycznej, dzięki czemu zostanie ułatwiona procedura zmiany sprzedawcy, odbiorca będzie rozliczany według rzeczywistego zużycia energii elektrycznej, natomiast w odniesieniu do operatorów usprawnione zostanie zarządzanie popytem, nastąpi obniżenie szczytowego zapotrzebowania na moc, a także polepszenie skuteczności planowania zadań eksploatacyjnych, remontów i prac modernizacyjnych. Ustawa stanowi również szansę dla polskich producentów liczników energii elektrycznej. |                                                                                        |

## 11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

1. Planowane wejście przepisów w życie – 14 dni od dnia ogłoszenia.
2. Udostępnienie CSIRE i wprowadzenie obowiązku rozliczeń wg danych pomiarowych uzyskiwanych od OIRE w okresie 36 miesięcy od dnia ogłoszenia.
3. Niektóre inne przepisy – w innych terminach, zgodnie z przepisem końcowym ustawy.

## 12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja projektu nastąpi m.in. ujęcie zagadnień regulowanych w projekcie w sprawozdaniu przygotowywanym corocznie przez regulatora ze swojej działalności oraz monitoring spraw i postępowań wynikających z tych spraw.

Ponadto, w zakresie wprowadzenia systemu inteligentnego opomiarowania, ewaluacja projektu powinna obejmować:

1. Kontrolę postępów w instalacji liczników przez OSD w terminach skorelowanych z określonymi w ustawie (oceniana przez Prezesa URE);
2. Liczba dni potrzebnych odbiorcom do skutecznej zmiany umowy na zakup (lub sprzedaż i zakup) energii elektrycznej (oceniana przez Prezesa URE).
3. Liczba zmian umowy na zakup (lub zakup i sprzedaż) energii elektrycznej przez odbiorców końcowych

Mierniki:

Ad. 1. Liczba liczników zdalnego odczytu zainstalowana i skomunikowana w systemie CSIRE .

1. Do 31 grudnia 2023 r. u co najmniej 15 % odbiorców końcowych.
2. Do 31 grudnia 2025 r. u co najmniej 35 % odbiorców końcowych.
3. Do 31 grudnia 2027 r. u co najmniej 65 % odbiorców końcowych.
4. Do 31 grudnia 2028 r. u co najmniej 80 % odbiorców końcowych.

Ad. 2. Liczba dni potrzebna odbiorcom do skutecznej zmiany sprzedawcy energii elektrycznej (w dniach):

- a) w roku uruchomienia CSIRE – 3 dni;
- b) rok po roku uruchomienia CSIRE – 1dzień ;

Ad. 3. Liczba zmian sprzedawcy energii elektrycznej przez odbiorców końcowych rocznie – dopuszczalna tolerancja 20%:

- b) 31 grudnia 2023 roku – co najmniej 50 tys.
- c) 31 grudnia 2025 roku – co najmniej 100 tys.

- d) 31 grudnia 2027 roku – co najmniej 300 tys.
- e) 31 grudnia 2028 – co najmniej 500 tys.

Wprowadzenie rozwiązań dla funkcjonowania i rozwoju magazynów energii elektrycznej w krajowym systemie elektroenergetycznym, umożliwienie funkcjonowania zamkniętych systemów dystrybucyjnych, czy wzmocnienie nadzoru URE nad nadużyciami na rynku np. w zakresie nadużywania interesów konsumentów będą na bieżąco monitorowane przez Prezesa URE w corocznych sprawozdaniach ze swojej działalności. Bowiem to ten organ wydaje koncesje na prowadzenie działalności gospodarczej, decyzje o uznaniu systemu dystrybucyjnego za zamknięty oraz rozstrzyga sprawy na podstawie art. 8 ustawy – Prawo energetyczne. Co do rejestru magazynów energii elektrycznej będą je prowadzić operatorzy systemów dystrybucyjnych elektroenergetycznych. Rejestry będą prowadzone w formie elektronicznej i będą jawne.

### **13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)**

1. Aktualizacja istotnych założeń do modelu kosztów i korzyści wdrożenia inteligentnego opomiarowania w Polsce, kwiecień 2019 r.
2. European Smart Metering Landscape Report „Utilities and Consumers”. USmartConsumer Project. Madryt, listopad 2016 r.
3. Analiza w zakresie ekonomicznej oceny zasadności wprowadzenia inteligentnych form pomiaru zużycia energii elektrycznej w Polsce, 20 sierpnia 2012 r. – podstawowy dokument, na podstawie którego dokonano zgłoszenia do Komisji Europejskiej w 2012 r.
4. Załącznik do zgłoszenia do Komisji Europejskiej w 2012 r. przygotowany w ówczesnym ministerstwie Gospodarki i bazujący na analizie PTPiREE z 20 sierpnia 2012 r., zatytułowany: Informacja dotycząca zasadności wprowadzenia inteligentnych form pomiaru zużycia energii elektrycznej w Polsce.
5. Analiza skutków społeczno-gospodarczych wdrożenia inteligentnego opomiarowania, Warszawa, kwiecień 2013 r.
6. Aneks do Analizy skutków społeczno – gospodarczych wdrożenia inteligentnego opomiarowania, Warszawa, kwiecień 2013 r.
7. Materiał PSE S.A. dotyczący kosztów do poniesienia w latach 2020 – 2028 związanych z budową i funkcjonowaniem Operatora Informacji Rynku Energii z dnia 7 sierpnia 2018 r.
8. Pismo Prezesa URE z dnia 29 czerwca 2018 r. (znak: DPR.0230.16.2018.JK) w sprawie kosztów związanych z nowymi obowiązkami regulatora w zakresie kwalifikacji. W związku jednak ze zmianą koncepcji w ramach rozmów z Ministerstwem Finansów, Ministerstwo Energii przygotowało własne, nowe wyliczenia.
9. Pismo Polskiego Towarzystwa Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej z dnia 12 lutego 2020 r. w sprawie etatów związanych z montażem oraz odczytami liczników energii elektrycznej.

**Wyjaśnienia do  
formularza oceny skutków regulacji**

**0. Metryczka**

W niniejszej części należy podać podstawowe informacje na temat oceny skutków regulacji:

- Nazwa projektu:

Proszę podać np. wstępny tytuł projektu wpisany do wykazu prac legislacyjnych.

- Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące:

Proszę wskazać organ odpowiedzialny za przygotowanie projektu, jego koordynację oraz wdrożenie (ministerstwo wiodące). W przypadku, gdy projekt jest przedmiotem prac więcej niż jednego ministerstwa, proszę wskazać również podmioty współpracujące.

- Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu:

Proszę wskazać osobę, która w ministerstwie wiodącym nadzoruje prace jednostki odpowiedzialnej za merytoryczne przygotowanie projektu.

- Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu:

Proszę podać kontakt (telefon, adres e-mail) do osoby, która jest odpowiedzialna za opracowanie projektu (np. kierownika komórki organizacyjnej) i będzie w stanie odpowiedzieć na ewentualne pytania związane z przedstawionymi w ocenie informacjami lub wskaże odpowiednią osobę.

- Data sporządzenia:

Proszę podać datę przygotowania OSR.

- Źródło:

Z rozwijanej listy proszę wybrać źródło, na podstawie którego przygotowujemy projekt (punkt exposé, data decyzji, nazwa strategii, nr dyrektywy, sygn. orzeczenia TK, nazwa ustawy, inne).

- Nr w wykazie prac:

Proszę podać numer z właściwego wykazu prac legislacyjnych.

**1. Jaki problem jest rozwiązywany?**

Proszę opisać istotę problemu (np. zawodność rynku, zapotrzebowanie na dobro publiczne, wysokie koszty transakcyjne, bariery w prowadzeniu działalności gospodarczej itp.) i jego praktyczny wymiar (np. zbyt mała ochrona leasingobiorców, niewystarczający komfort i długi czas podróży kolejną, występujące obciążenia administracyjne pobierczego danego przepisu itp.). Istotą problemu nie jest brak określonej regulacji - nowa regulacja może być jednym z instrumentów (sposobem) rozwiązania problemu. Dobrze i zwięźle wypełniona rubryka umożliwi zrozumienie problemu, który ma być rozwiązany oraz skali i przyczyn jego występowania.

Jeżeli projekt ma charakter przekrojowy i dotyczy wielu zagadnień (np. ustawa deregulująca zawody, ustawa o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej) proszę opisać najważniejsze (największe) problemy wymagające rozwiązania.

**2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt**

Proszę zwięźle opisać proponowane rozwiązanie problemu opisanego w pkt 1 oraz oczekiwane rezultaty jego (ich) wdrożenia, sformułowane w możliwie konkretny, mierzalny i określony w czasie sposób - w przypadkach w których jest to możliwe powinien być zgodny z zasadą SMART (prosty, mierzalny, osiągalny, istotny, określony w czasie), np. osiągnięcie do 2020 r. wskaźnika upowszechnienia wychowania przedszkolnego co najmniej 90%.

Jeżeli projekt ma charakter przekrojowy i dotyczy wielu zagadnień (np. ustawa deregulująca zawody, ustawa o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej) proszę opisać najważniejsze rekomendacje i cele.

**3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?**

Proszę wskazać - tam gdzie to możliwe - rozwiązania w minimum 3 krajach i źródła informacji. Proszę wskazać kraje, z których rozwiązania przeanalizowano oraz wyniki tych analiz.

Jeżeli projekt ma charakter przekrojowy i dotyczy wielu zagadnień (np. ustawa deregulująca zawody, ustawa o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej) proszę wskazać informacje odnoszące się do zagadnień najważniejszych.

**4. Podmioty, na które oddziałuje projekt**

Proszę wyszczególnić jakie podmioty (zarówno osoby fizyczne, prawne lub jednostki nieposiadające osobowości prawnej) są objęte projektem. Proszę oszacować ich liczbę (wraz z podaniem źródła danych) oraz opisać charakter oddziaływania projektu na daną grupę.

Proszę dostosować liczbę wierszy w tabeli, zgodnie z potrzebami projektu. Puste wiersze proszę usunąć.

Przykładowe grupy: obywatele, MŚP, rolnicy, rodzina, inwestorzy, lekarze, emeryci, osoby niepełnosprawne.

## 5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Proszę podać informacje o konsultacjach poprzedzających przygotowanie projektu oraz wskazać, jaki jest planowany zakres konsultacji publicznych i opiniowania projektu, w szczególności uwzględniając:

- wskazanie, czy były (i jak długo) prowadzone konsultacje poprzedzające przygotowanie projektu (tzw. pre-konsultacje publiczne), podmioty, z którymi były prowadzone te konsultacje (w tym ekspertów), w jaki sposób komunikowano się z grupami wskazanymi w pkt 6 (metody konsultacji np. warsztaty, kwestionariusz on-line), krótkie podsumowanie wyników konsultacji,
- terminy planowanych konsultacji publicznych, podmioty, z którymi będzie konsultowany projekt, wskazanie przepisu z którego wynika obowiązek zasięgnięcia opinii.

## 6. Wpływ na sektor finansów publicznych

W przygotowaniu kalkulacji skutków dla sektora finansów publicznych proszę uwzględnić aktualne wytyczne dotyczące założeń makroekonomicznych, o których mowa w art. 50a ustawy o finansach publicznych.

Jeśli to możliwe proszę wskazać skumulowane koszty/oszczędności. Prognozę proszę przeprowadzić w podziale na proponowane kategorie w horyzoncie 10-letnim, w wartościach stałych (np. ceny stałe dla pierwszego roku prognozy). W przypadku gdy analiza wpływu obejmuje dłuższy niż 10-letni horyzont (np. zmiany w systemie emerytalnym), możliwe jest dostosowanie kolumn tabeli do horyzontu projektu.

Jeżeli obliczenia zostały wykonane na podstawie opracowania własnego, proszę je przedstawić w formie załącznika oraz wskazać to opracowanie w pkt 13.

W opracowywanej analizie wpływu, co do zasady, należy przyjąć kalkulację w cenach stałych. W przypadku zastosowania cen bieżących, prezentacja skutków finansowych powinna uwzględniać wskaźniki makroekonomiczne podawane w [Wytycznych dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw](#). Jeżeli nie zastosowano wskaźników makroekonomicznych podanych w [Wytycznych MF](#), proszę dołączyć stosowną informację wyjaśniającą.

Proszę wskazać źródła finansowania planowanych wydatków. Proszę wskazać również wszystkie przyjęte do obliczeń założenia i źródła danych.

Skutki proszę skalkulować dla roku wejścia w życie regulacji (0), a następnie w kolejnych latach jej obowiązywania. W kolumnie *Łącznie* proszę wpisać skumulowane skutki za okres 10 lat obowiązywania regulacji.

Jeżeli projekt ma charakter przekrojowy i dotyczy wielu zagadnień (np. ustawa deregulująca zawody, ustawa o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej) proszę dokonać analizy wpływu na SFP dla najważniejszych zmian.

## 7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Proszę oszacować wpływ na konkurencyjność gospodarki, przedsiębiorczości oraz na sytuację rodziny. Skutki należy przypisać do odpowiedniej grupy w tabeli.

W przypadku gdy regulacja będzie oddziaływać na inne niż wymienione w formularzu podmioty proszę odpowiednio uzupełnić formularz.

Proszę wskazać wartość finansową, z uwzględnieniem m.in. kosztów ponoszonych w związku z wejściem w życie aktu (np. koszt aktualizacji systemów informatycznych, zakupu nowych urządzeń), podatków i opłat lokalnych, itp.

W ujęciu niepieniężnym proszę podać wartości najważniejszych wskaźników, które ulegną zmianie (np. skrócenie czasu wydania pozwolenia na budowę o 100 dni, wzrost wskaźnika upowszechnienia wychowania przedszkolnego o 20 punktów procentowych).

W przypadku gdy nie ma możliwości podania żadnych wartości liczbowych (lub wpływ dotyczy także zmian, których nie można skwantyfikować) proszę odpowiednio opisać analizę wpływu w pozycji: „niemierzalne”.

Skutki proszę skalkulować dla roku wejścia w życie regulacji (0), a następnie w 1, 2, 3, 5 i 10 roku jej obowiązywania. W kolumnie *Łącznie* proszę wpisać skumulowane skutki za okres 10 lat obowiązywania regulacji.

W przypadku gdy analiza wpływu obejmuje dłuższy niż 10-letni horyzont (np. zmiany w systemie emerytalnym), możliwe jest dostosowanie kolumn tabeli do horyzontu projektu.

Jeżeli projekt ma charakter przekrojowy i dotyczy wielu zagadnień (np. ustawa deregulująca zawody, ustawa o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej) proszę dokonać analizy wpływu dla najważniejszych zmian.

Proszę dostosować ilość wierszy w tabeli, zgodnie z potrzebami projektu. Puste wiersze proszę usunąć.

## 8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

Obciążenia regulacyjne należy rozumieć jako wszystkie czynności, które muszą wykonać podmioty (adresaci regulacji) w związku wykonywaniem projektowanych przepisów.

Przykładem takich obciążeń są m.in. obowiązki informacyjne (OI). OI polega na dostarczaniu lub przechowywaniu przez podmioty zobowiązane danych informacji. Identyfikowanie OI dokonywane jest w oparciu o przepisy ustawy. Dany przepis nakłada OI, jeżeli podmiot realizujący obowiązek musi wykonać szereg czynności administracyjnych. Przepis można uznać za OI w przypadku gdy jego wykonanie będzie związane z wykonaniem jednej lub więcej czynności składowych z listy poniżej:

- 1) przyswajanie wiedzy dotyczącej wykonywania konkretnego obowiązku informacyjnego (w tym bieżące śledzenie zmian w przepisach),
- 2) szkolenie pracowników w zakresie wykonywania OI,
- 3) pozyskiwanie odpowiednich informacji z posiadanych danych,
- 4) przetwarzanie posiadanych danych w celu wykonania OI,
- 5) generowanie nowych danych,
- 6) projektowanie materiałów informacyjnych,
- 7) wypełnianie kwestionariuszy,
- 8) odbywanie spotkań,
- 9) kontrola i sprawdzanie poprawności,
- 10) kopiowanie/sporządzanie dokumentacji,
- 11) przekazywanie wymaganej informacji do adresata,
- 12) archiwizacja informacji.

Proszę:

- w przypadku gdy projekt nie dotyczy zmiany obciążeń regulacyjnych, zaznaczyć pole „nie dotyczy”,
- w przypadku zmian w projekcie wpływających na obciążenia regulacyjne odpowiednio zaznaczyć ich zwiększenie lub zmniejszenie,
- wskazać, czy wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE,
- wskazać, czy dane obciążenia są przystosowane do ich ewentualnej elektronizacji (dotyczy sytuacji kiedy wprowadzane obciążenia wpływają na systemy teleinformatyczne podmiotów publicznych lub na podmioty prywatne – przedsiębiorcy, obywatele).

W komentarzu proszę o zwięzłe opisanie zakresu zmian dotyczących obciążeń regulacyjnych.

## 9. Wpływ na rynek pracy

Proszę opisać, czy i w jaki sposób projektowana regulacja może spowodować zmiany na rynku pracy w odniesieniu do zatrudnienia oraz innych wskaźników (np. czasu poszukiwania pracy, kwalifikacji pracowników).

Jeżeli projekt ma charakter przekrojowy i dotyczy wielu zagadnień (np. ustawa deregulująca zawody, ustawa o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej) proszę dokonać analizy wpływu dla najważniejszych zmian.

## 10. Wpływ na pozostałe obszary

Proszę zaznaczyć pola - zakres oddziaływania projektu na obszary niewymienione w pkt 6, 7 i 9. Dla zaznaczonych obszarów proszę dokonać analizy wpływu.

W przypadku analizy wpływu na obszar „informatyzacja” proszę w szczególności rozważyć następujące kwestie:

- Czy projekt spełnia wymagania interoperacyjności (zdolność sieci do efektywnej współpracy w celu zapewnienia wzajemnego dostępu użytkowników do usług świadczonych w tych sieciach)?
- Czy projekt spełnia wymogi neutralności technologicznej, wielojęzyczności, elektronicznej komunikacji, wykorzystania danych z rejestrów publicznych, ochrony danych osobowych?

Jeżeli projekt będzie miał wpływ na inne niż wymienione w pkt 10 obszary proszę zaznaczyć „inne” oraz je wymienić. Proszę również omówić wpływ, jaki będzie miała projektowana regulacja na wymienione obszary.

Jeżeli projekt ma charakter przekrojowy i dotyczy wielu zagadnień (np. ustawa deregulująca zawody, ustawa o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej) proszę dokonać analizy wpływu dla najważniejszych zmian.

## 11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Proszę opisać kiedy planuje się rozwiązanie problemu zidentyfikowanego w pkt 1 (wejście przepisów w życie nie zawsze rozwiązuje dany problem a jedynie daje podstawę do wdrożenia instrumentów do jego rozwiązania). Proszę przedstawić harmonogram wdrożenia działań wykonania aktu prawnego (np. gdy rozwiązywanym problemem jest zwiększona zachorowalność, to działaniami będą: ew. zatrudnienie dodatkowych pracowników, zakup majątku - urządzeń, przeprowadzenie szczepień, zakup szczepionek itp.)).

Jeżeli akt prawny ma charakter przekrojowy i dotyczy wielu zagadnień (np. ustawa deregulująca zawody, ustawa o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej) proszę opisać planowane wykonanie dla najważniejszych zmian.

Jeżeli projektowana regulacja oddziałuje na przedsiębiorców (na prowadzenie działalności gospodarczej), zgodnie z *Uchwałą Rady Ministrów z dnia 18 lutego 2014 r. w sprawie zaleceń ujednolicenia terminów wejścia w życie niektórych aktów normatywnych*, terminem wejścia w życie przepisów, po minimum 30-dniowym *vacatio legis*, powinien być 1 stycznia lub 1 czerwca. Jeżeli termin ten nie zostanie zachowany, proszę wskazać powód odstąpienia od wyznaczonych terminów.

**12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?**

Proszę opisać, kiedy i w jaki sposób będzie mierzone osiągnięcie efektu opisanego w pkt 2. Po jakim czasie nastąpi przegląd kosztów i korzyści projektowanych oddziaływań. Proszę również wskazać mierniki, które pozwolą określić, czy oczekiwane efekty zostały uzyskane.

W tym punkcie proszę też podać informację dotyczącą przygotowania oceny funkcjonowania ustawy (OSR ex-post), jeżeli w odniesieniu do projektu ustawy przewiduje się przedstawienie wyników ewaluacji w OSR ex-post.

Jeżeli projekt ma charakter przekrojowy i dotyczy wielu zagadnień (np. ustawa deregulująca zawody, ustawa o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej) proszę opisać sposób przeprowadzania ewaluacji i mierniki dla najważniejszych zmian.

Jeśli specyfika danego projektu uniemożliwia zastosowanie mierników lub też niezasadna jest jego ewaluacja (z uwagi na zakres lub charakter projektu) proszę to opisać.

**13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy, itp.)**

Proszę wymienić dodatkowe dokumenty, które stanowią załączniki do projektu i formularza. Załączanie dodatkowych dokumentów jest opcjonalne.